

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

17

CU PRIMĂVARA
PRIN BUCUREȘTI

*ALASKA - un minut
înainte...*

AERUL CURAT
schită de Italo CALVINO

Anul XIII nr. 17 (465) — 25 aprilie 1964

Ateneul R. P. Romine : lucrările de restaurare se apropie de sfârșit.

ÎNTR-O ZI LA SMOLNÎ*)

de D. VIȘNEVSKI

Îmbrăcat cu paltonul și cu o căciulă de blană pe cap, Lenin ieși pe coridor urmat de Saveliev. La vreo zece pași de el trecu Cicerin cu viitorul său referent, discutând ceva cu însuflețire. „Veșnicul student” era într-adevăr o apariție stranie în haina lui ridicol de scurtă, croită parcă pe altă măsură. Din mînci ieșeau niște labe lungi, înroșite de ger. Era nebărbierit, netuns, cu părul vîlvoi. O gheată îi era legată cu sîrmă, iar în mîini își frămînta șapca și așa mototolită. Lenin își aduse aminte de cuvintele lui Cicerin despre Lucești: „Îl pieptănăm, îl îmbrăcăm...” Apoi se uită la oamenii care forfoteau pe coridor, urcînd și coborînd etajele, la acest flux continuu de oameni. La Smolnîi niciodată zgomotul, tumultul, agitația, nu se domoleau. Oamenii erau îmbrăcați care cu ce aveau. Se perindau paltoane, vestoane, cojoace, cojocule, mantale, *bekeșe*, scurte, tunici, cămăși rusești, sacouri, bluze militare, ghete scilicite, cizme, opinci, obiele, bocanci, galoși, jachete, basmale, șaluri, chipie, șepci, căciuli, berete — toate vechi, ponosite, rupte și peticite. Pe chipul lui Lenin se întipări o expresie de medi-

tație adîncă. Cu ochii mijiți se uita de-a lungul coridorului și se gîndea: „Nu-i nimic... Îi pieptănăm, îi îmbrăcăm...” Se opri zărînd-o pe femeia de serviciu, care ștergea praful de pe ușa unei camere din apropiere. O salută, dar ajuns în dreptul scării își aduse deodată aminte de ceva și se întoarse, descheindu-și din mers paltonul.

— Ce mai face cavaleristul dumitale? — o întrebă el.

— E cam slăbuț încă, Vladimir Ilici.

— Hm... da... Lenin scoase din buzunar cei doi biscuiți de casă, înveliți în hîrtie, pe care-i strecură femeii în mînă spunîndu-i stînjinit parcă: Uite... ceva bun pentru el...

Pe coridor se ivi Nadejda Konstantinovna. Observase de la distanță această scenă și fața ei se lumină. Lenin întoarse capul și zărînd-o, o așteptă. Pășind apoi alături de ea, începu să tușească:

— Hm... Hm... Parcă mă ustură ceva în gît. Apoi, arătînd cu capul spre femeie, spuse: I-a fost băiatul bolnav. Îl cheamă Petea. Îl cunoști?

Era așa de zglobiu, iar acum, să-i plîngi de milă, nu alta...

La intrare pufăia motorul unui automobil „Turka-Mary”, în jurul căruia se aflau cîțiva oameni. Șoferul Ghil trase capota peste motor, se așeză pe scaunul lui și deschise portiera.

Tocmai atunci se apropiau de Smolnîi Ignat Oleinik cu matrozii și, împreună cu ei, Uliana Demenciuk. Văzîndu-i pe Lenin și pe Krupskaja, Oleinik îi dădu Ulianei un ghionț ușor și-i șopti:

— Ia, apropii-ti...

Uliana luă dintr-o singură mișcare povara din mîna marinarului care i-o ducea și-o aruncă pe umeri, apoi se apropie de Lenin.

— Bună ziua. Dacă sî poți, aș vre să va întreb ceva.

Vladimir Ilici se opri, privind-o cu uimire și interes.

— Spune, femeie.

— Îl cat pe barbatu-meu. Ici îi, la spital.. Dumnivoaștri sinteți Saveliev?

— Nu. Lenin aruncă o privire pîmprejur. Saveliev vine îndată.

— Atuncia iertari — spuse Uliana cu dezamăgire în glas. Eu am crezut... adăugă ea, aruncînd o privire întrebătoare lui Ignat Oleinik, care stătea ceva mai la o parte.

Vladimir Ilici surprinse inflexiunile din glasul ei și o întrebă:

— Ești probabil din Ucraina?

— Di pe lîngă Harkov sîntem noi — se învioră Uliana. Merefă, știți undi vini? O așezari așa...

— Cum te cheamă?

— Familia noastră îi Mikita Demenciuk. Barbatu-meu adicăteala e Mikita, iară eu — Uliana.

— Uliana? — repetă Lenin. Și eu sînt Ulianov. Va să zică sîntem tizi. Ce mai e pe la voi prin Ucraina? S-au mai pus lucrurile pe roate?

— Acum îi bini, di cînd o vinit Puterea sovietică. Dar ci-o fost! Văleu, să nu mai vorghesc! Și panii ăia, și bandiții di tăt felu'...

Se apropie Saveliev. Văzînd-o pe Uliana, imediat bănuî că trebuie să fie tocmai nevasta lui Nikita Demenciuk, căreia îi scrisese o dată o scrisoare. Va să zică a venit totuși! Și pe ce vremuri! Dar ce-o să fie, cînd o da ochii cu el? Numai la gîndul acesta, i se strînsese inima. Uliana însă, bucuroasă de atenția pe care i-o acorda un om de vază, după cît putuse ea să priceapă, povestea și tot povestea despre necazurile și bucuriile ei, despre traiul ei de toate zilele, fără să știe și fără să bănuiască măcar că vorbește chiar cu Lenin. Captivată de discuție, părea că nici nu mai vedea ce se petrece în jurul ei. Oleinik se miră chiar de vioiciunea cu care îi relata lui Lenin despre viața ei.

— Și zici că bărbatul dumitale e soldat? — întrebă Vladimir Ilici. La spital?

— Ehe!... Abea ne luaserăm. Frumos o mai fost Mikita al meu. Cînd colo răzbelul. L-o luat, pe Mikita, dară. Fără di el am ramas eu... vremi di patru ani sî tot trag di una singuri. Am născut și un prunc... dar l-am îngropat. Mi-o murit fetișoara. Pe Uliana o înecă plînsul, apoi își șterse lacrimile; îl privi pe Lenin cu căldură și încredere. Iar numili dumnivoaștri ziciți ci-i Ulianov? Sînteți un om tari cumșcadi. Inimos. Dei domnu' sî hîți fericit. Uiti, ați stat sî ascultați o biată țarancă, o muieri, dar mi s-o ușurat sufletu' oit am vorbit cu dumnivoaștri.

Lenin întoarse capul și văzîndu-l pe Saveliev, se bucură că poate să-i dea imediat o mînă de ajutor acestei femei.

— Iată-l și pe Saveliev al dumitale! — spuse Lenin cu o scîlpire în ochi și cu un zîmbet fericit. Apoi, adresîndu-i-se lui Saveliev: Întreabă de dumneata.

Saveliev dădu bună ziua Ulianei.

— Ai venit, Uliana Ivanovna... Foarte bine. Cred însă că va trebui să amînăm pe mîine mersul la spital. Astăzi nu avem timp.

— Dar de ce? — întrebă Lenin. Pentru ce să amînați? Dumneata îl cunoști pe bărbatul ei? Știi la ce spital se află? Poftim, condu-o.

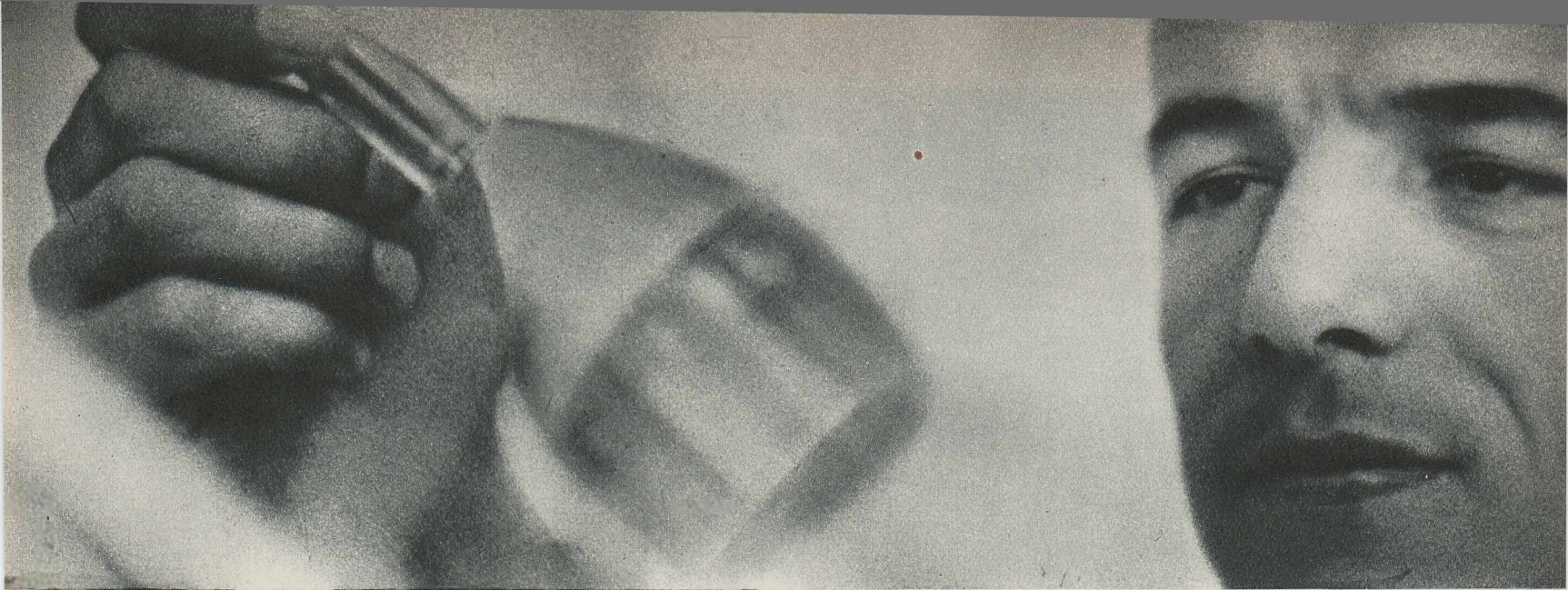
— Dar eu... se înecă Saveliev. Voia să spună că primise un ordin de la Stepan Akimovici: „Să nu te îndepărtezi de Lenin, nici măcar cu un pas”.

Lenin însă nu-l lăsă să termine.

— Lasă astea, n-ai nici o grijă, apoi către Uliana: la revedere, tovarășă Uliana — îi strînsese mîna în chip de bun rămas. Și dacă ai vreodată nevoie de ceva, vino aici, în casa asta. Întreabă de Ulianov. Ne-am înțeles?

*) Fragment din volumul „A 72-a zi” — E.P.L.U., 1964.

↑ În eprubetă, sub privirile atente ale specialiștilor, substanțele folosite la diverse operații de foraj și extracție își dezvăluie treptat toate tainele.

Injecție de rășini în nisipuri petrolifere. Această lucrare de laborator cere foarte multă atenție din partea celui care o execută.

PRIN
INSTITUTELE
NOASTRE
DE
CERCETĂRI

SONDE ÎN LABORATOR

Un șarpe de oțel se zvîrcolește aprig în adâncurile terestre. Straturile geologice, mai moi sau mai dure, mai compacte sau mai friabile, îl strîng cu înverșunare în cleștele lor mineral amenințînd să-i curme înaintarea. Cîteva zeci de vagoane de noroi, pompate de motoarele de la suprafață, circulă fără încetare prin galeria săpată de coloana metalică. Noroiul aduce la lumina zilei sfărîmături ale formațiilor orogenetice. Gresie, calcar, marne, nisipuri. 4.180 metri adîncime. Aparatele pipăie pulsul sondei. Se iau în permanență probe de noroi. Se fac analize rapide.

— Înaintăm, putem înainta! 4.181, 4.182, 4.183...

Și deodată o schimbare neașteptată: se semnaleză creșterea concentrației de sare în fluidul de foraj. La 4.183 de metri sonda a pătruns într-un strat de clorură de sodiu.

— Opreți! Extrageți garnitura! Pierdem apa din cauza sării. Trebuie schimbată compoziția noroiului.

După o jumătate de oră, într-una din încăperile unei mari clădiri de pe strada Plevnei din Cîmpina sună telefonul.

— Alo, institutul? Institutul de cercetări foraj-extracție? Dați-mi-l pe tovarășul inginer Ionescu... De la laboratorul de

Nicolae RĂDULESCU
(Continuare în pag. 5)

Noul centru al orașului Galați.

**ALBUM
FOTOGRAFIC
1964:
REGIUNEA GALAȚI**

fluide. Aici schela Boldești, sonda numărul...

Peste câteva zile inginerul Ilie Ionescu s-a înapoiat la institut. Colegii îl așteptau nerăbdători. Li se comunicase prin telefon că la sonda care începuse să piardă fluidul de foraj s-a restabilit regimul normal de lucru prin aplicarea „rețetei” determinate de ei în laborator.

În mod indirect luaseră parte cu toții la această acțiune încununată de succes. Dar un singur cercetător din institut fusese la fața locului și numai de la el puteau afla amănunte. Se înțelege deci că în ziua când s-a înapoiat de la Boldești inginerul Ionescu a trebuit să-și programeze câteva ore pentru a povesti totul, de-a fir-a-păr.

Amănuntele ar fi putut umple o carte cu multe pagini. Caz dificil. Configurația stratigrafică a terenului extrem de complexă. Temperaturi ridicate și presiuni de zeci de atmosfere, la o adâncime considerabilă. Și, pe deasupra, acea concentrație nedorită a clorurii de sodiu. Într-un decimetru cub de noroi se aflau 1.700 grame de substanțe solide și numai 600 de grame apă. Dar se cerea ca pasta aceea viscoasă să „curgă” la fel de ușor ca și când raportul cantităților ar fi fost invers. Iar fluiditatea trebuia să rămână constantă, chiar în condițiile creșterii procentului de sare — ceea ce în mod obișnuit provoacă filtrarea apei prin porii rocilor permeabile.

Era vorba de o problemă de hidrodinamică și de chimie în același timp, pentru că un fluid de foraj cu astfel de proprietăți nu se poate obține decât prin combinarea noroiului propriuzis cu o serie de substanțe chimice dozate în anumite proporții. Adică prin aplicarea unei „rețete” pe care numai un laborator specializat o putea elabora. În cazul la care ne referim, analizele probelor de fluid, aduse în grabă de la Boldești, și stabilirea compoziției optime fuseseră efectuate în numai 24 de ore.

Era a treia oară când institutul din Cimpina acordă asistență tehnică sondei cu pricina. Dar a căta intervenție de acest fel în alte schele petroliere și la alte sonde?

Numai arhiva ar putea să dea un răspuns exact în această privință. În mai puțin de zece ani de existență institutul a pus la dispoziția muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor petroliști din întreaga țară un număr atât de mare de lucrări științifice axate pe problemele concrete ale forajului și extracției, încât documentația acestora a și format o arhivă cu un volum impresionant.

Nu ne simțim însă tentați să facem număratoarea documentelor. Mult mai captivantă ni se pare activitatea vie, prezentă, a acestui colectiv de cercetători care urmăresc de la distanță și dirijează complicatele utilaje mecanice răspândite cu miile pe cîmpurile petroliere. Mișcarea coloanelor de foraj în adîncuri e inaccesibilă simțurilor. Ochiul nu vede decât turla metalică de la suprafață iar auzul nu distinge scrișnetul sapei pe roca dură. Dar omul de știință are la dispoziție aparatura de investigație, al că-

rei limbaj îi e pe deplin accesibil. Aparatele „simt” totul cu o finețe superioară celei umane. Pe baza indicațiilor lor se pot analiza procese de o complexitate nebănuită. Și sondele se mută astfel în laborator, sub formă de modele teoretice, asupra cărora se fac în permanență analize, determinări, probe. Lucrările încep prin studiul unei vaste bibliografii pe temeiul căreia se întregeste imaginea stadiului actual, în lume, al cercetărilor din domeniul respectiv. După o cunoscută expresie, parcurgerea acestei etape de început, plus elaborarea unui plan amănunțit, echivalează cu 50% din succes.

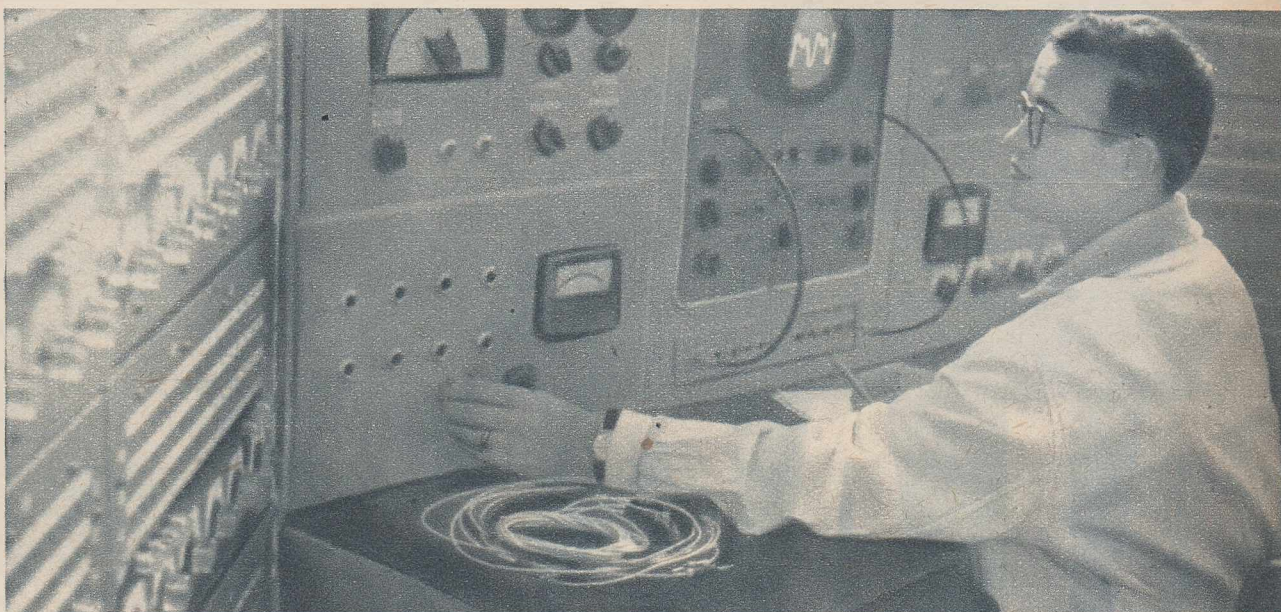
La un moment dat modelele suferă modificări. Alte sudii, alte determinări. Cu certitudinea posibilității unor avantaje tehnice și economice, specialiștii experimentează apoi modificările respective direct în schelele petroliere. Așa au apărut o serie de noutăți în teoria complexă a fluidelor de foraj — a noroaielor din sonde, cu alte cuvinte. Aceste banale amestecuri de pământ și apă, atât de neplăcute ca aspect, cărora multă vreme li s-a acordat o importanță insignifiantă, au devenit obiect de studiu științific. Pe aceeași cale s-au

nime, investite cu capital mai ales străin, n-au găsit niciodată banii trebuincioși. Dar iată că în anii noștri modernizarea utilajului și sporirea eficienței tehnice și economice a metodelor de foraj și extracție au devenit preocupări majore nu numai pentru cei ce lucrează direct în schelele petroliere, ci și pentru oamenii de știință.

Tinărul acesta care mai păstrează în memorie, ca pe o amintire recentă, solemnitatea încheierii studenției și a „investirii” sale cu titlul de inginer, și-a început cariera cam pe vremea când instalația de foraj 4 LD intrase în producția de serie la uzinele „1 Mai” din Ploiești. El nu cunoștea decât din citite acele sonde învechite care formau elementul predominant al exploatărilor petroliere de acum două decenii, când colegul său mai vîrstnic, Ion Ghel, făcuse la rîndu-i primii pași în meseria de inginer petrolișt. Dar acum Leon Dogaru avea preocupări comune atât cu Ion Ghel cât și cu Ion Lari, Ovidiu Ștefănescu, M. Cocorandu și cu ceilalți membri ai colectivului de cercetători ai institutului, oameni de diferite vârste și cu o vechime în producție cuprinsă între 30 de ani și... câteva luni. Cu experiența vastă a

ales în caracteristicile ei funcționale, constă în reducerea substanțială a timpului de foraj și în efectuarea mecanizată a majorității operațiilor. La întrebarea: „cum ați ajuns la ideea acestui proiect?” — Ingerul Leon Dogaru (care a participat la realizarea lui împreună cu Gheorghe Aldea, Ion Nicolau și Ion Dumitru) ne răspunde în glumă că în materie de tehnică noutățile vin ca în legenda cu mărul lui Newton, adică pe neașteptate. Dar tot de la el aflăm că elaborarea planurilor și schișelor pentru instalația despre care vorbim a fost precedată de o „acumulare de informație” care a durat cîțiva ani. Cu alte cuvinte nu întâmplarea sau „inspirația” au avut cuvîntul hotărîtor, ci studiul temeinic și experiența dobîndită cu timpul.

În punctul de vedere al chimiștilor și petrochimiştilor petrolul se prezintă sub cele mai diverse aspecte. Din el se pot produce materii plastice, țesături, coloranți, parfumuri și — de ce nu? — într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat

Modelul electronic al sondelor de mare adîncime, realizat de inginerii Institutului, în colaborare cu Institutul politehnic din București, poate să reproducă în laborator, sub formă de diagramă, o mare parte din parametrii reali ai instalațiilor care lucrează în schelele petroliere.

îmbunătățit și metodele de exploatare rațională a zăcămintelor de țitel sau de folosire judicioasă a cimenturilor speciale. După cum s-au înregistrat progrese importante și în știința amplasării sondelor pe terenurile petroliere după criteriul maximei productivități.

În ipostazele de medicament anti-reumatic — făcînd parte din arsenalul farmaciei empirice populare — și de lubrifiant pentru osia carului, petrolul nu merita efortul de a se scormoni pentru el scoarța pămîntului. Atît cît cereau aceste întrebări se găsea de-a gata în adînciturile terenurilor petroliere. Dar a venit o vreme cînd li s-a spus „aur negru”, pentru cîștigurile fabuloase ce se puteau realiza din vînzarea lui. Atunci s-au săpat puțuri în care omul cobora pe frînghie, cu lopata în mînă, și adeseori ieșea asfixiat sau pîrjolit de incendii accidentale. Mai tîrziu, cînd „hecna” trasă de cai sau de boi, care scotea cam o găleată de păcură într-un sfert de oră, a devenit nerentabilă, s-au forat și sonde mecanice, după model canadian sau pensilvan. Cu mici transformări necesare, acestea au dăinuit în peisajul petrolier al Romîniei mai bine de o jumătate de secol. În țara cu una dintre cele mai vechi tradiții în extracția și prelucrarea țitelului („distileria” de la Rifov, construită în 1857, a precedat cu doi ani prima instalație similară americană, iar Bucureștiul a fost cel dintîi oraș din lume iluminat cu petrol) se mai foră încă în 1926 cu motoare de autocamion cumpărate de la flare vechi. Pentru ridicarea gradului de tehnicitate al instalațiilor și ușurarea efortului fizic al muncitorilor, societățile petroliere, mai mult sau mai puțin ano-

unora și cu entuziasmul și puterea de muncă a altora, la care se adăuga dorința sinceră a tuturor de a aduce lucruri noi în tehnica exploatării petrolului, ei trebuiau să găsească cele mai eficiente soluții pentru problemele tehnice încă nerezolvate ale forajului și extracției. Dar nu era vorba să se îmbunătățească pe ici pe colo, un utilaj devenit necorespunzător. Datele de la care aveau să pornească le erau furnizate de o tehnică avansată, al cărei reprezentant de frunte, într-unul din domeniile ei, era chiar instalația 4 LD.

Într-un interval de timp relativ scurt industria noastră constructoare de utilaj petrolier avea să înregistreze un alt succes: instalația 3 DH — 200 A, cu ajutorul căreia s-au stabilit recent câteva importante recorduri de foraj la mari adîncimi. Ritmul accelerat al înnoirii tehnicii de exploatare deschidea captole noi în știința petrolieră.

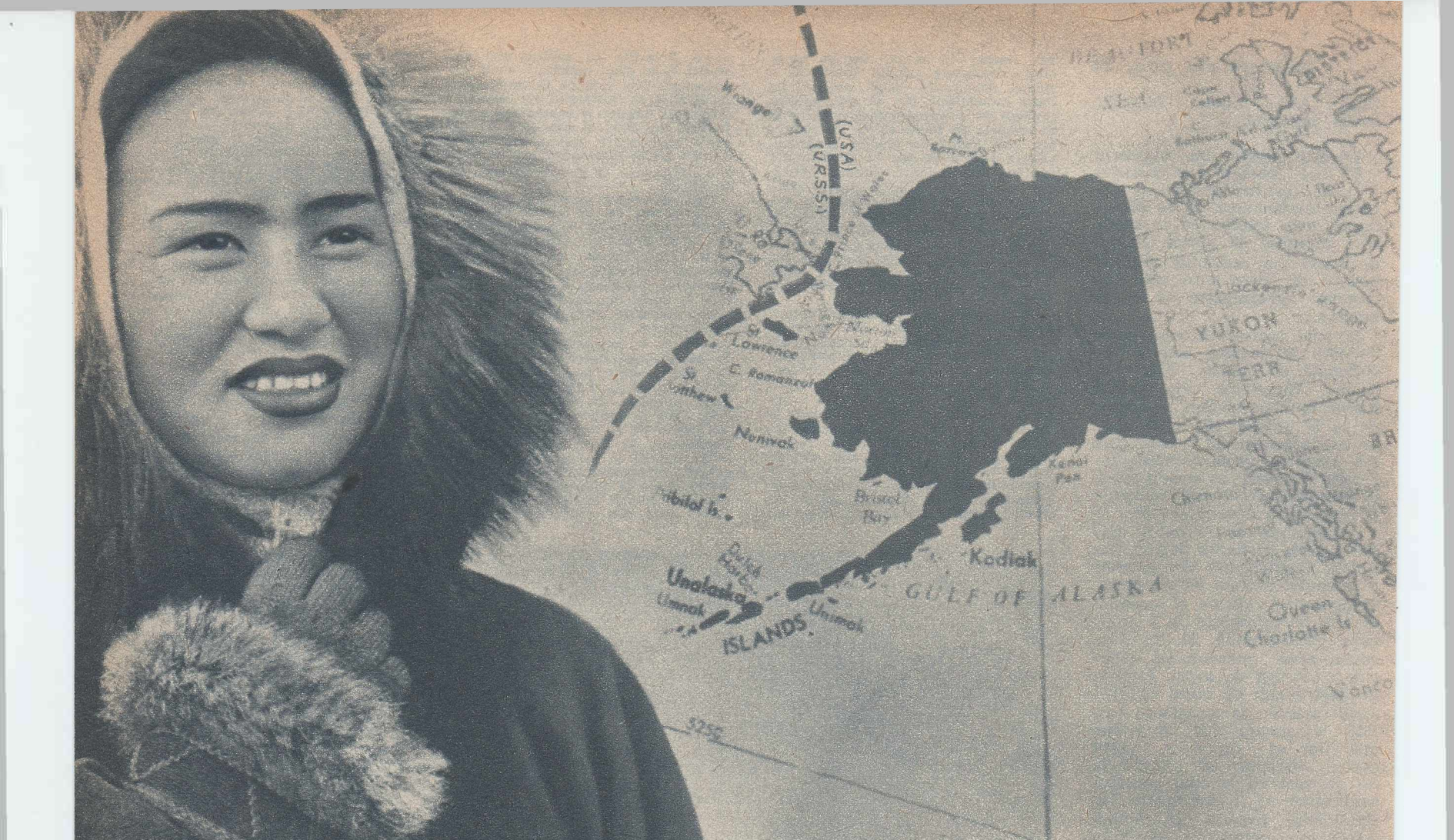
De aceea nu e de mirare că principiul metodologic pe care și l-a însușit Leon Dogaru în calitate de cercetător pentru problema mecanizării și automatizării forajului (două din aceste noi captole), ca de altfel toți colegii săi, a fost acela al transformării radicale a schemelor tehnice existente, în funcție de modernizările ce trebuiau îndeplinite.

Examinăm o planșă reprezentînd proiectul unei instalații de introducere a extracției prăjnilor de foraj concepută de un colectiv de specialiști ai institutului. Nu seamănă cu ceea ce ne-am obișnuit să înțelegem prin cuvîntul sondă. Nu seamănă de fapt cu nimic cunoscut pînă acum. Dar unul din autori, inginerul economist Ion Dumitru, ne demonstrează cu creionul în mînă că noutatea instalației, care se exprimă nu numai în aspectul exterior, ci mai

chiar grăsimi comestibile și carne sintetică. Celor ce-l scot la suprafață din adîncurile pămîntului le va apărea însă întotdeauna ca un lichid negru, uleios. Același lichid cu care primii navigatori și-au călăfăruit corăbiile și pe care oamenii din timpuri străvechi l-au ars în opaie. Dar mijloacele de extracție vor fi din ce în ce mai perfecționate. Sondele complete mecanizate și automatizate, centralizate și telecomandate precum și folosirea pe scară largă a calculatoarelor electronice în dirijarea forajului și extracției sînt numai cîteva din „surprizele” pe care ni le rezervă viitorul în domeniul tehnicii petroliere. Cum vor arăta în detaliu aceste utilaje? Pentru multe din ele se pot face de pe acum precizări. Dar nu prin intermediul fanteziei, ci datorită gîndirii creatoare a oamenilor de știință, căreia îi sînt proprii atît capacitatea de a rezolva în mod nou problemele concrete ale prezentului cît și posibilitatea anticipării unor lucruri pe care, mai devreme sau mai tîrziu, le vom vedea îndeplinite.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografiile autorului

ALASKA

un minut înainte...

Pentru prima oară în anele Institutului de științe din Kensington, oscilații de o rară violență au paralizat timp de mai multe ore acele seismografului de înaltă precizie, în timp ce la centrul Fairbanks (Alaska) trepidațiile răsturnau pur și simplu întregul aparat științific. Undele a căror traiectorie depășea cadranul de înregistrare erau răspindite de cutremurul care a zguduit cu putere Alaska, seism considerat de specialiști drept cel mai distrugător din istoria modernă a continentului american. Uriașa sa forță s-a dovedit capabilă să „degaje” o cantitate de energie egală cu 20 de miliarde t.n.t. (trinitrotoluen), ceea ce depășește de 10 milioane de ori bomba atomică lansată la Hiroshima — după cum relata L. Murphy directorul laboratoarelor seismografice ale serviciilor geologice americane.

Începând din seara acelei vineri, miile de telegrame ale agențiilor de presă aveau să indice situația din Alaska prin calificativul „dezastru”. Amănunțele catastrofei au umplut coloane întregi în ziarele americane. Sinteza urmărilor calamității avea să fie comunicată corespondenților de presă de către Edward Mc. Dermott, trimisul special al

președintelui Johnson și coordonatorul serviciului de ajutor pentru statele americane, care a întreprins împreună cu guvernatorul William Egan un zbor de recunoaștere în întreaga regiune. Echivalentul financiar al pagubelor se cifrează la 350-500 milioane de dolari. Suma pare desigur uriașă. Pentru locuitorii Alaskăi ea poate fi însă tradusă într-o comparație grăitoare: de 3 ori mai mult decât a costat Alaska Highway, celebra șosea transamericană care, unind Marele Nord de Canada, a fost apreciată la Washington drept „startul” dezvoltării economice a peninsulei.

Și astfel vineri 27 martie Alaska a irupt dramatic și dureros în plină actualitate...

Dar mai înainte? Ce se petrecea oare în acest ținut — al 49-lea stat al S.U.A. — cu o întindere de 3 ori mai mare decât a Franței și pe care trăiesc răspinși doar 250.000 locuitori?

Pentru mulți, îndepărtata și tăcuta Alaskă, ajungând cu franjurile de gheață ale Capului Barrow pînă la 18.000 km apropiere de Pol și prelungindu-se în Pacific prin șira descărnată a Aleutinelor, evocă și astăzi doar poveștile palpitate ale lui Jack

London, cu săni trase de ciini trappeuri și cu aventurieri căutători de aur. Să întorcem însă ceasul timpului. Și să schițăm un scurt panoramic a ceea ce era vineri 27 martie pînă la orele 17,36 (ora locală) — un minut înainte de declanșarea cutremurului.

SOURDOUGHS

Urmind drumul parcurs de călătorii înaintași, să ne apropiem de Alaska prin strimtoarea lui Bering. Trasată pe hartă ca un simplu fir albastru, strimtoarea, lată de 84 km și adîncă de 60 m, devine iarna un adevărat pod de gheață, pe care eschimoșii îl parcurg cu piciorul pentru a vizita insulele Diomede, aflate chiar în centrul canalului. Insulele aparțin una Statelor Unite, iar cealaltă Uniunii Sovietice, distanța geografică între cele două mari puteri reducîndu-se în această parte a lumii la 3,5 km.

Să pătrundem deci pe coasta nordică a Alaskăi și dacă printre mirajele de gheață ale unei ierni ce durează zece luni pe an vom avea norocul să întîlnim celebrii urși albi, ne vom putea mindri că am trecut primul examen pentru a deveni „sour doughs”

(vechi pionieri ai nordului), fapt care ne va aduce cu siguranță laudele eschimoșilor.

Numărind un sfert din totalul populației Alaskăi, acești băștinași ai plaiurilor înzăpezite trăiesc retrași pe meleagurile greu accesibile ale peninsulei, păstrându-și în mare măsură străvechile obiceiuri care, alături de însemnele epocii moderne, alcătuiesc ciudate contraste, caracteristice perioadei de dezvoltare a statului.

Iată de exemplu o vânătoare de balene — ocupație de bază a locuitorilor. Se folosește și astăzi același umiak ușor și solid confecționat din piele de morskă. Vislele au fost însă înlocuite cu motoare de ultimul tip. Vinătorul mînuiește cu iscusință recunoscută... nu harponul, ci pușca automată.

Sau iată un iglu — colibă de zăpadă a unui trappeur (vânător ce folosește capcane) total izolată, accesibilă numai iarna și numai cu sănii. Pe acoperișul de gheață se înalță antena unui televizor... Acest contrast se reliefează pregnant în special în cele două centre ale populației băștinașe: Kotzebue, situat în golful cu același nume, și Nome (cu 1.000 și respectiv 3.000 de locuitori). În mijlocul barăcilor din foi de cort gudronat — noile locuințe ale eschimoșilor — se află o elegantă „super-market”, unde produsele se vînd impachetate în celofan cu emblema uzinelor Wisconsin, iar la doi pași, un grup de eschimoși spintecă și pregătesc cu mijloace rudimentare o belluga — balenă albă ce trăiește prin apele nordului.

Tehnica americană a luat desigur în stăpînire o mare parte a vieții cotidiene a locuitorilor Alaskăi. Dar numai tehnica nu poate birui handicapul unei existențe desfășurate de milenii sub zodia luptei inverșunate cu forțele naturii, a unor tradiții de

lorați. Cu mestecatul muklukului se îndelungă în special femeile, care își tocesc astfel dinții pînă la gingii.

TUNDRA

Deși la Kotzebue *) poți pierde măsura vremii, soarele rămînind deasupra orizontului 36 de zile în șir, acele ceasornicului marchează totuși implacabil timpul. Grăbindu-ne să părăsim Marele Nord pentru a încerca, după cum ne-am propus, o schiță panoramică a întregii peninsule, vom alege singura cale de acces spre interior și anume cea aeriană. Vom decola astfel de pe aerodromul minuscul, înconjurat de apă (aterizarea se efectuează aici cu precizie de centimetri), și, scuturați zdravăn de rafalele furtivoase ale chinookului sau williwowului ce suflă prin aceste ținuturi cu nepotolită putere, vom porni spre sud. Pînă la Anchorage, principalul oraș din Alaska, sînt trei ore și jumătate de zbor deasupra unei regiuni pustii.

...Imensă mlaștină verzuie, tundra se prelinge pînă aproape de limitele nordice ale Alaskăi. Pietrificat de ger pînă la mare adîncime, pămîntul „perma frost” refuză să absoarbă apa care se întinde astfel mai peste tot, în forme dezordonate. Vara, această regiune capătă aspectul unui teren inundat în care mișună specii de țințari dintre cele mai mari și mai periculoase din lume...

Iată curgînd alene Yukonul, marele fluviu arctic de un galben murdar, cu nenumărate meandre. Însuflețind pentru un timp decorul, o turmă de reni se împrăștie speriată de zgomotul avionului. În mijlocul turmei se agită o ciudată pată albă. Este merinosul, specie rară și prețioasă, căreia în timpuri

țlunea: „top secret”. O singură cifră o explică concludent: pe pămîntul Alaskăi sînt dispuse 270 de aerodromuri militare.

În sud, al doilea lanț muntos, Brook Range, delimitează pădurile dese de conifere ce acoperă pe o distanță de peste 200 de kilometri teritoriul Alaskăi pînă la granița cu Canada.

CENTRELE ALASKĂI

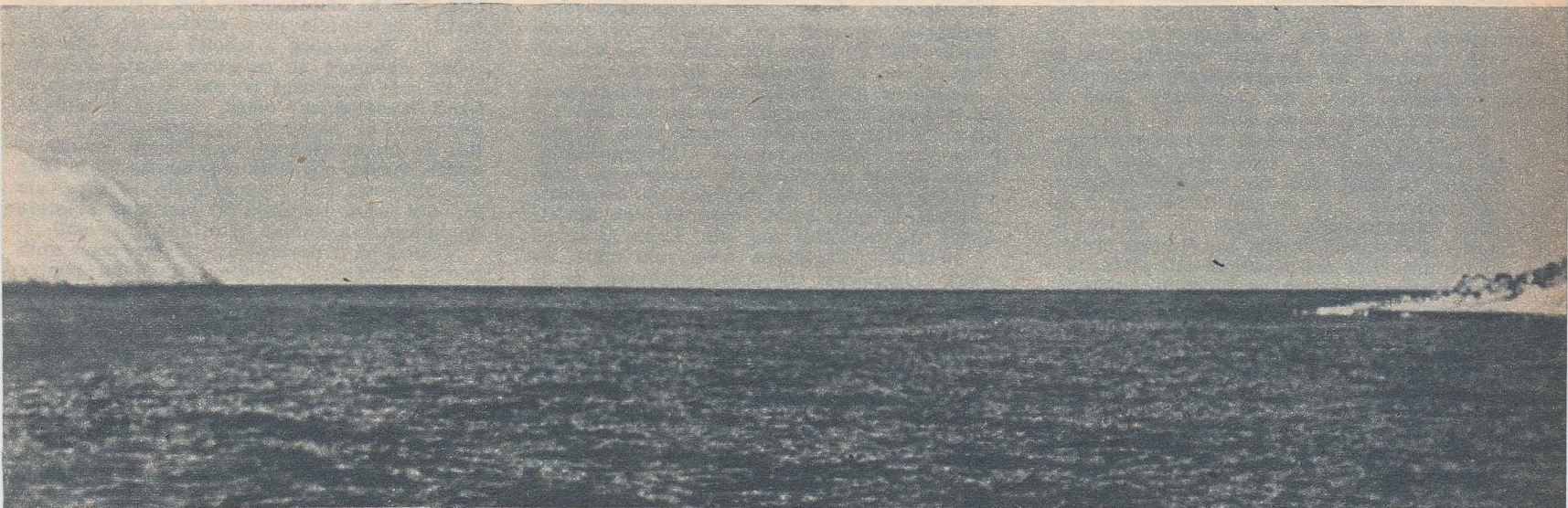
Cadrul natural tradițional pe care l-am întîlnit pînă acum pe pămîntul Alaskăi cedează locul, la Anchorage, Fairbanks, Juneau, în centrul și sudul peninsulei, cadrului citadin tipic orașelor din celelalte state americane. Anchorage, cel mai tînăr (iar la ora actuală aproape total distrus) centru, și-a înălțat primele blocuri cu numai zece ani în urmă. Devenit rapid cel mai populat oraș al regiunii (60.000 locuitori), Anchorage a delimitat parcă noi hotare vieții din Alaska.

Cu uriașul său aeroport internațional transpolar, cu zecile de blocuri, cu largile „avenues” pe care lămpile de neon împrăștia o lumină incoloră, cu numeroasele șantieri de construcții, orașul Anchorage împlîntase puternic, în pămîntul înghețat al Alaskăi, semnele evului modern.

Fairbanks, mult mai restrîns ca număr de locuitori (14.000) mai evocă faima fascinantă dobîndită pe vremea cînd era centrul căutărilor de aur. Amalgamul de construcții ne terminate, de barăci din lemn și de locuințe confortabile frapează pe vizitatorul de azi.

Juneau — capitala administrativă a Alaskăi — situată la 670 de mile de Fairbanks și 550 de mile de Anchorage și numărînd o populație de aproximativ 6.000 de locuitori, lasă impresia unui oraș mult mai modest

Insulele Diomedea — cele mai apropiate puncte dintre teritoriile S.U.A. și U.R.S.S.

multe ori vecine cu magia. De pildă, spitalul, în plin centrul orașului Kotzebue, nu a îndepărtat încă încrederea eschimoșilor în alee shee-men (vrăjitoare-lecuitoare).

Prezența forului de ultim tip folosit de unitățile „U.S. Army” cantonate în Alaska a intrat oarecum... în tradiție. Deprinderea vechilor locuitori ai nordului ajunși la bătrînețe, de a-și sfîrși zilele lăsîndu-se să înghețe în covorul de zăpadă, spre a nu mai împovăra o familie ce-și agonisește cu greu traiul, se mai păstrează încă.

Majoritatea femeilor eschimoșe nu numai că nu cunosc încă limba engleză, nu știu să scrie și să citească, dar nici măcar nu știu să-și numere anii. În schimb știu să prepare cu pricepere muklukul și muklukul. Muklukul este mîncarea preferată a eschimoșilor, pregătită din grăsimi de balenă solidificată, mult mai căutată chiar decît suswakul — desertul din ouă de somon uscate. Muklukul însă nu e un aliment, pentru că nu se îngurgitează. Eschimoșii obișnuiesc să frămînte între dinți bucăți de piele de focă pînă cînd acestea capătă consistența necesară pentru a putea servi la confecționarea încălțămîntei — un fel de cizmulite moi, împodobite cu ciucuri viu co-

mai vechi eschimoșii îi consacrau o seamă de ritualuri misterioase. Creșterea renilor, inițial importați din Siberia, a cunoscut la începutul secolului o largă dezvoltare. Astăzi, deși aceștia mai furnizează o bună parte din hrana populației, numărul turmelor a scăzut simțitor.

Sîntem încă în „North of the range”, dar munții nu întîrzie să-și contureze zigzagul prevestind înălțimi și prăpăstii înfricoșătoare. Vîrfurile Mc. Kinley — 6.193 m — trece drept cel mai înalt din America de Nord. O oră de zbor deasupra unor masive compacte, dezolante...

Ne apropiem de Anchorage. Munții își toarnă singurătatea în platoul deluros striat de nenumărate rîuri. Din cînd în cînd, pierdut în pustietate, un sat de indieni (băștinași ai sudului). Mult mai des, instalații radar, rampe de lansare, aerodromuri militare. În ultimii 20 de ani Alaska a devenit unul din cele mai importante centre strategice de pe teritoriul Statelor Unite; deseori pe hărțile indicînd teritoriul său apare men-

*) Golf pe țărmul vestic al Alaskăi, descoperit și cercetat la începutul veacului trecut de exploratorul rus O.E. Kotzebue, al cărui nume i s-a și dat de altfel.

și liniștit, ale cărui dimensiuni și construcții îl situează totodată în rîndul localităților de interes turistic.

De altfel turismul a ajuns acum una din atracțiile Alaskăi. Anul 1963 a adus 100.000 de vizitatori și un venit de peste 50.000.000 dolari.

DE LA EPOPEEA AURULUI

LA ALASKA HIGHWAY

Dacă cea mai recentă dată înscrisă în istoria Alaskăi este tragica zi de 27 martie 1964, începuturile cunoașterii se împletesc cu primele expediții nordice din secolul al XVII-lea conduse de cercetătorii ruși. Dejnev furnizează în anul 1648 o serie de date cu privire la Alaska — descoperirea ei este însă legată în mod obișnuit de marea călătorie a lui Vitus Bering, în urma căreia au fost obținute primele date științifice mai complete asupra populației și naturii geografice a unei mari părți din litoralul de sud-est și sud-vest al peninsulei. Bering a

O imagine din Seward, după violentul cutremur.

deschis calea folosirii imenselor bogății constituite de animalele cu blănuri scumpe, existente în nordul Oceanului Pacific. În anii următori apar primele așezări ruse în Kodiak, punct de plecare pentru explorarea și cucerirea unor noi regiuni — pînă la golful Iakutat și insula Sitka.

În condițiile concurenței cu marea companie engleză a blănurilor din golful Hudson, în anul 1799 este creată o companie ruso-americană „cu dreptul de folosire a tuturor descoperirilor rusești în partea de nord a Oceanului Pacific în vederea cuceririi pămînturilor neocupate de alte state de la 55° latitudine nordică pe litoralul american, în vederea dezvoltării neîntrerupte a comerțului”. Centrul economic și administrativ al posesiunilor ruse în America de Nord se stabilește la Novoarhanghelsk, pe insula Sitka.

Pentru Rusia țaristă, împovărată de rămășițele feudale, era însă din ce în ce mai greu să-și păstreze posesiunile din nordul Americii. În baza acordului din 30 martie 1867 aceste posesiuni au fost vîndute Statelor Unite pentru suma de 7.200.000 dolari (11 miliarde ruble aur). În realizarea tranzacției au fost din plin cointeresați membrii familiei țarului, precum și o parte a cercurilor guvernamentale. Devenind proprietate yankee, întreaga regiune — inclusiv insulele Aleutine — a fost numită Alaska, formînd un nou district al S.U.A.

Mult timp guvernul american nu s-a preocupat de ținutul îndepărtat, a cărui cumpărare membrii Congresului o considerau drept „o afacere eșuată”. Doar sudul bogat al peninsulei atrăgea înjghebarea unor centre de pescuit. Din cînd în cînd călători curajoși, printre care Howkes, Petrov, Nelson, pătrund în interior și, vizitînd triburile de indieni și eschimoși, aduc amănunte pitorești în legătură cu viața acestora.

Ca o lovitură de trăsnet izbucnește în 1898 știrea descoperirii aurului. Începe marea epopee a Alaskăi. Din Klondike, Dawson, Whitehorse, șuvoiul prospectoanelor se revărsă spre nord. Zi și noapte nisipurile rîurilor sînt spălate în căutarea prețiosului metal. În această febră se clădește Fairbanksul, împreună cu alte tabere ca: Pedro Creek, Goldstream, Eureka.

Cu trecerea timpului însă, aurul devine din ce în ce mai rar și Alaska reintră într-o nouă perioadă de anonimat.

Înlocuind actul din 1894, care transformase peninsula într-un „district civil”, măsurile

legislative ale guvernului american din primul deceniu al secolului XX privind reorganizarea administrației Alaskăi, au culminat în 1912 cu legea prin care i s-a acordat dreptul de autogovernare limitată.

Ocuparea Aleutinilor după atacul japonez de la Pearl Harbour din decembrie 1941 re-duce brutal Alaska pe primul plan al preocupărilor Washingtonului. Guvernul american devine conștient de importanța strategică a ținutului. Se impunea cu necesitate construirea unei șosele care să lege Statele Unite de teritoriul său din nord. Și astfel se hotărăște efectuarea celei mai mari lucrări întreprinse pe acest continent de la tăierea Canalului Panama. În mai puțin de un an, zece mii de săpători ai trupelor de geniu americane, împreună cu peste 2.000 de muncitori civili, construiesc pe un teritoriu în cea mai mare parte necunoscut, străbînd munți și ape nemenționate de nici o hartă, o șosea largă de 8 metri și lungă de 2.500 km, cu peste 200 de poduri, în cea mai mare parte suspendate.

La 29 noiembrie 1942 „Alaska Highway” sau „Alcan” era terminată. Șerpuirile sale de asfalt și beton vor atrage la sfîrșitul războiului valuri de emigranți, mulți demobilizați în căutare de lucru, tineri aventurieri fascinați de mirajul unei îmbogățiri rapide. Numărul lor crește în 1958, cînd după votul favorabil al celor două camere ale Congresului S.U.A. președintele Eisenhower semnează legea care face din Alaska al 49-lea stat al Americii. Alaska are azi un deputat în Camera Reprezentanților și doi senatori.

PRIMII CINCI ANI

Trappeuri, pescari, vînători, fermieri, pădurari, prospectori, defrișori trudesc în condiții vitrege în acest ținut, îmbinînd asigurarea unei existențe modeste cu făurirea unui stat modern. Bogățiile principale rămîn blănurile, pescuitul, pădurile. Subsolul conține uraniu, plumb, platină, nichel și aramă, crom, zinc, argint și fier. Cărbunele — pe care la Point Barrow eschimoșii îl utilizează pînă nu demult ca element decorativ — abundă, risipit aproape pe întreaga regiune. Resursele hidroenergetice, imense, sînt încă neexploatate. Succesul prospecțiunilor petroliere conturează noi speranțe...

Guvernul american încearcă să îndrepte energiile noilor sosiți pe pămîntul Alaskăi spre agricultură, a cărei dezvoltare condiționează viitorul noului stat. Numai 1,5 la sută

din suprafața peninsulei este însă cultivabilă. Dar în văile dinspre sud pămîntul este fertil, iar soarele care strălucește 18-20 de ore din 24 asigură o recoltă rapidă (din fericire, deoarece nu se poate conta decît pe 70 de zile negeroase pe an). U.S. Bureau of Land Management oferă fiecărei familii de emigranți un lot de 65 ha pămînt virgin. Puțini se încumetă însă la o trudă imensă și astfel Alaska continuă să importe 95 la sută din alimente, cu perspectivele sumbre ale hrînirii unei populații în continuă creștere (populația s-a dublat în ultimii zece ani).

„Faptul că a devenit un stat nu reprezintă pentru Alaska o soluție automată pentru toate problemele”, scrie reporterul revistei „U.S. News and World Report” din ale cărui constatări reproducem:

„Călătorînd prin Alaska, vei găsi oameni care încă nu și-au pierdut încrederea într-un viitor fabulos. Persoanele realiste recunosc însă că o Alaskă prosperă, care să facă față singură necesităților sale, este încă îndepărtată”.

În acest timp în capitala americană, Alaska este considerată a fi un centru militar vital — concepție care și-a pus pecetea asupra celor mai cotidiene aspecte. Din cei 250.000 locuitori ai statului, o treime sînt membri ai forțelor armate sau depînd de acestea. Cheltuielile militare în Alaska vor depăși anul acesta 200 milioane dolari, cam de trei ori mai mult decît se anticipase.

Pe locuitorii peninsulei îi îngrijorează de asemenea costul ridicat al vieții. Impozitele cresc. Există încă mai mulți oameni decît slujbe, media șomajului depășind cu 10 la sută nivelurile din alte state. Locuințele sînt de două sau trei ori mai scumpe decît pe coasta vestică a Statelor Unite.

„Nimeni nu contestă faptul că în noul stat există mult optimism și entuziasm. Dar locuitorii Alaskăi nu mai așteaptă minuni peste noapte. Ei au înțeles că va mai trece mult timp pînă ce vor realiza profituri de pe urma bogățiilor naturale ale statului lor”.

Am lăsat loc concluziilor gazetarului american, întrucît ele au primatul celui care a văzut de curînd realitățile din Alaska. Cu atît mai mult cu cît ele exprimă o privire asupra problemelor de viitor ale Alaskăi, asupra certitudinilor și incertitudinilor care frămîntă pe locuitorii săi.

Iar acum, după cele trăite vineri 27 martie de locuitorii Alaskăi, marile dificultăți care dimensionează încă viața în Alaska sînt și mai mult agravate.

Heana NICOLAESCU

un mare artist a plecat dintre noi

George Vraca. In «Romeo»

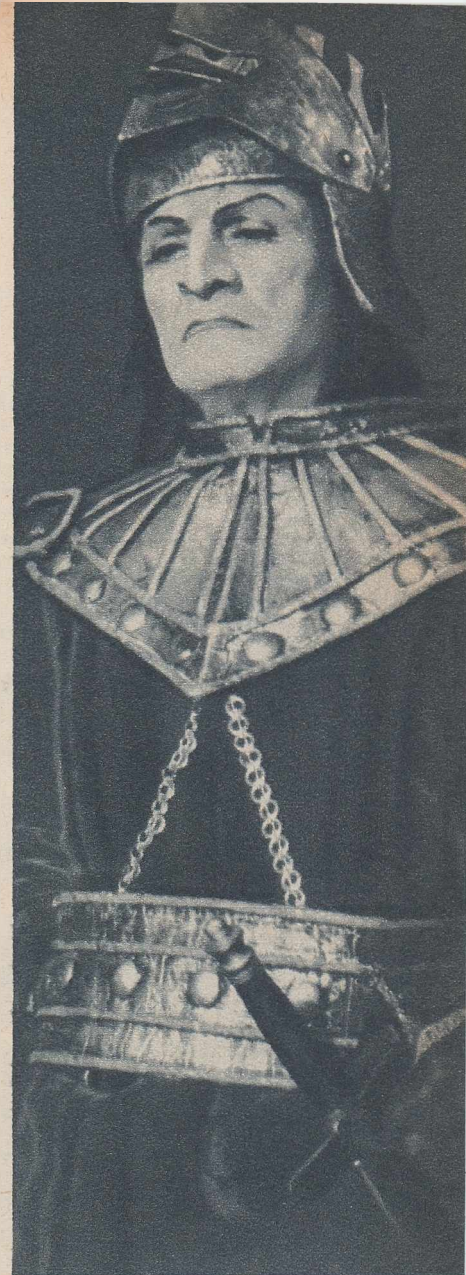
1

2

3

4

De necrezut. Și totuși o realitate tristă. George Vraca, omul plin de energie creatoare, artistul adevărat, animator de ani și ani al teatrului românesc, a plecat pentru totdeauna dintre noi.

L-am cunoscut prin 1930. Venise în turneu într-un oraș de provincie în care mă aflam și, după reprezentație, entuziasmat de interpretarea aleasă pe care o făcuse rolului său, m-am dus în cabină să-l felicit. Mă cucerise mai întâi artistul; apoi, stînd la vorbă cu el, observîndu-i simplitatea, felul prietenos și încercînd de a fi, mă cucerise omul. Așa s-a legat prietenia noastră în acea cabină de teatru, pentru că ea să devină tot mai strînsă, tot mai frumoasă, în lupta și în dealurile noastre comune, puse în slujba teatrului românesc.

În 1937 am plecat cu George Vraca într-un turneu în țară cu piesa „Jucării sfărîmate” de Anton Teodorian. Jucînd împreună mi-am putut da bine seama, încă de pe atunci, de cîtă conștiință profesională era născut, cît respect acorda publicului, cît de preocupat era pentru ca nu numai el, ci întreg colectivul din care făcea parte să prezinte pe scenă în fața spectatorilor într-o postură corespunzătoare misiunii ce o avea.

Pentru atitudinea și frumusețea caracterului său, pentru

înalta prețuire ce o dădea întotdeauna teatrului și slujitorilor lui de toate categoriile, George Vraca era apreciat, stimat și îndrăgit nu numai de artiști, ci deopotrivă de toți lucrătorii din teatru, mașiniști și perucherii, tapișeri și electricieni, cabinieri și plasatori.

Deosebitele lui calități de organizator, nobilele sale gânduri și sentimente, puterea sa excepțională de muncă, toate acestea le-a închinat propășirii teatrului românesc. Marele artist George Vraca, interpretul strălucit al atîtor și atîtor roluri din dramaturgia clasică și contemporană, a fost mereu dublat în activitatea sa scenică de omul de acțiune și inițiativă, de neobositul activist pe tărîm obștesc: președinte al Sindicatului artiștilor, membru al Comitetului de stat pentru cultură și artă, vicepreședinte al Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, membru al Comitetului național pentru apărarea păcii.

A iubit și a încurajat cu pasiune tineretul. Ca profesor la institut, a acordat studenților o mare sollicitudine, i-a înțeles și i-a stimulat în eforturile lor, îndrumîndu-i pe un făgaș de muncă intensă, clocotitoare, plină de exigență. Vraca amintea mereu elevilor săi cît de multă însemnătate are pentru un discipol

al teatrului însușirea la perfecție a tehnicii vorbirii, a pronunției și dicțiunii impecabile.

Ca director al Teatrului „Constantin Nottara” a fost de asemenea un neîntrecut sprijinitor al elementelor tinere și înzestrate, deschizîndu-le larg porțile afirmării. Avea o nețărmurită încredere în viitorul plin de nădejde al acestui minunat și talentat tineret, cum îi plăcea lui Vraca să numească pe tinerii din teatrul nostru. Am colaborat îndeaproape cu el aflîndu-ne împreună la conducerea A.T.M.-ului și nu o dată după terminarea lucrărilor noastre, la care Vraca aducea o prețioasă contribuție, mai zăbovea ca să discute tot despre teatru și despre artiști, tot despre piese, despre autori și despre public. Arăta un mare interes promovării dramaturgiei noastre originale și-mi mărturisea dorința vie de a juca cît mai curînd într-o piesă cu un bogat conținut de idei, care să trateze probleme interesante și atractive ale zilelor noastre, ale vieții noastre noi.

Cîte proiecte nu avea artistul poporului George Vraca! Boala nu l-a înspăimîntat cîtuși de puțin. A luptat cu ea avînd credința că o va doborî. L-am vizitat la patul de suferință găsindu-l plin de optimism, încrezător că va mai juca, că se va mai întîlni cu publicul său drag, cu

colegii și colaboratorii care-l așteptau la teatru. Și astfel a găsit resursele necesare, aceea putere rar întîlnită, reușind să dea teatrului românesc, prin intruchiparea lui Richard al III-lea, o creație magistrală, cu adevărat de neuitat.

George Vraca va rămîne pentru totdeauna în inimile noastre ca un admirabil exemplu de voință, de dragoste profundă pentru artă, pentru frumos, o pildă vie deopotrivă pentru noi cei vîrstnici ca și pentru tinerele generații de actori.

Costache ANTONIU
artist al poporului, rectorul
Institutului de artă teatrală și
cinematografică „I. L. Caragiale”.

1 În anii tinereții, interpretînd pe Romeo din capodopera lui Shakespeare „Romeo și Julieta”.

2 În „Fătîna Blanduziei” de V. Alecsandri.

3 George Vraca intruchipînd pe eroul titlular din piesa „Vlaicu Vodă” de Al. Davila.

4 Ultimul rol al artistului poporului George Vraca: strălucita creație Richard al III-lea.

cu
prîn B

PREZENȚE
ROMÎNEȘTI
PESTE
HOTARE

zilele
medicale
latine

— Mai întâi, vă rugăm să ne spuneți ce sînt „Zilele medicale latine”?

Cu această întrebare a început scurta noastră convorbire cu profesorul dr. Marin Voiculescu.

— În urmă cu aproximativ 30 de ani — ne spune tovarășul profesor — a luat naștere în Franța, din inițiativa medicului Dartigues, o organizație reunind reprezentanți ai științelor medicale din toate țările latine din Europa și America. Scopul organizației, numită azi „Uniunea medicală latină”, este de a strînge relațiile științifice medicale dintre aceste țări. De-a lungul anilor, uniunea a organizat mai multe congrese iar în ultima vreme le ține cu regularitate la doi ani. Aceste congrese sînt cunoscute sub denumirea de „Zilele medicale latine” și au avut loc în diferite orașe din Franța, Italia, Spania, iar cel mai recent — la care am avut cinstea să particip ca reprezentant al țării noastre — s-a desfășurat la Roma între 18 și 21 martie. Țin să amintesc că la aceste congrese limba română face parte dintre limbile oficiale împreună cu franceza, italiana, portugheza și spaniola.

— Dintre comunicările făcute care vi s-au părut mai interesante?

— Agenda congresului a fost bogată și variată, luîndu-se în discuție probleme ca: vaccinarea antipoliomielitică; tratamentul modern al leucemiilor; rectocolita ulcerosă, diagnosticul precoce al cancerului uterin, litlaza biliară și încă altele... După cum se vede, probleme medicale importante la care participanții au adus contribuții de un înalt nivel științific, rezultate ale ultimelor cercetări. Mi s-au părut remarcabile comunicările privind tratamentul rectocolitei, al cirozei hepatice (după metoda lui Girolami), al arteritei de tip Burger, tratamentul chirurgical al căilor biliare.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre contribuția științei noastre medicale în dezbaterea problemelor discutate.

— Organizatorii italieni ai congresului au dat problemei vaccinării antipoliomielitice o importanță deosebită datorită faptului că anul acesta se urmărește în Italia generalizarea acestor vaccinări. Din acest punct de vedere țara noastră se află pe o treaptă mai avansată, deoarece de șase ani a introdus vaccinarea antipoliomielitică în masă. Se știe că în ultimii ani toată populația tinăra pînă la 30 de ani a fost vaccinată, ajungîndu-se astfel aproape

la dispariția poliomielitei în țara noastră. Raportul pe care l-am prezentat pe tema „Probleme de diagnostic ale poliomielitei într-o populație vaccinată”, raport în care se analizau rezultatele vaccinării, a provocat un viu interes printre congresiști și specialiștii italieni. De notat aprecierile elogiatoare făcute medicinei românești pentru succesele pe care țara noastră le-a obținut în lupta contra poliomielitei; aceste succese, calificate ca „brillanti rezultate” (rezultatele strălucite) au putut fi auzite în congres și citite în articolele din presa cotidiană italiană de mare tiraj. Experiența țării noastre în lupta pentru eradicarea poliomielitei a fost astfel reținută ca un model al luptei antipoliomielitice. Vreau să adaug că una dintre revistele medicale italiene s-a oferit să consacre un număr întreg colaborărilor științifice românești — număr programat să apară în luna august a acestui an.

Mi-am dat seama, cu justificată mîndrie, de renumele științific al țării noastre și așa cîta în sprijinul acestei constatări doar un exemplu: laudele aduse în plin congres „școlii medicale române de la București” de marele chirurg argentinian prof. Mirizzi.

Din istorie, din cîntece, din literatură avem numeroase amintiri despre București. Unii l-au numit „orașul prăbușirilor”, alții „micul Paris”; sentimentalii l-au botezat izvorul romanțelor, iar lăutarii ziceau din arcuș cîntece întru slava mititeilor sfirîiți pe grătarele din mahalale.

Nu contestăm: acesta a fost Bucureștiul. Adăugăm doar: un oraș al contrastelor.

De-un număr de ani însă, el a cunoscut metamorfoze care i-au modificat și chipul și viața. Așa stînd lucrurile, parafrazăm un cunoscut cîntec și-l spunem cititorului: „Hai să-ți arăt Bucureștiul... ziua”. Nu de la Palat la Șosea. De oriunde. Pentru că Bucureștiul a renăscut în toate punctele cardinale și efervescența înnoirii sale se vede la fiecare pas.

Primăvara BUCUREȘTI

Vestită de obișnuitele semne de înnoire, primăvara lui '64 s-a bucurat foarte că a găsit Capitala pe mari șantiere ale frumuseții și civilizației. Ea a intrat pe ferestrele celor 68.000 apartamente grupate în noile cartiere ridicate în ultimii ani sau străjuind marile artere ale orașului; ea a aflat că în acest an alte 15.000 de familii se vor muta în locuințe noi. I s-a spus primăverii că anii noștri au adus Bucureștiului numeroase școli și spitale, teatre și cinematografe. Și fiindcă ne aflăm în cel de-al 20-lea an al Eliberării, i s-au arătat primăverii numeroase cifre care atestă efortul și succesele obținute în inima țării în ultimii 20 de ani. Vorbindu-i-se despre apă, i s-a relatat că prin lucrările de modernizare s-a reușit să se distribuie un volum de apă potabilă de circa 4,8 ori mai mare decît în 1944. Pe vremuri primăvara era foarte supărată. Din pricina canalizării. Mai precis: a slabei ei existențe. Acum a aflat că s-au construit 232 km canale. Șoferii de pe autobuze și troleibuze i-au vorbit primăverii despre transportul urban, despre faptul că s-au reconstruit zeci de kilometri linii de tramvai, că 180 de troleibuze aleargă pe trasee avînd o lungime de peste 70 km. Stînd la sfat cu pavatorii, primăvara a luat cunoștință de faptul că numeroase străzi s-au modernizat, că pavajele s-au întins din 1944 și pînă acum continuu, că la ora actuală suprafața străzilor pavate este de 14.827.000 metri pătrați.

După toate aceste discuții preliminare primăvara a pătruns în marile parcuri și grădini bucureștene: aici se simte din plin la ea acasă.

**PARFUM
PE 10.000.000 DE METRI PĂTRAȚI**

Dar pînă să ajungă în parcuri și grădini, primăvara s-a mai

↑
Din înălțimea munților, pînă au coborît la șes în vecinătatea blocurilor.

←
Se adaugă un nou drum la Drumul Taberei.

→
Cea mai bună zi pentru munca patriotică: duminica.

oprit nițel pe bulevardele Magheru, Aviatorilor, Mihai Bravu. Au întâmpinat-o noi cunoștințe: paltini de munte, stejari roșii, tei, molizii recent plantați în fața blocurilor-turn din Parcul Floreasca, au informat-o că pădurea se mută și la șes, pentru ca Bucureștiul să devină un oraș-grădina, să-și îmbunătățească microclima, să aibă un plămîin puternic și sănătos.

Primele reprezentante ale celor 15.000.000 de flori care se vor planta în acest an în București — panseluțele — au spus că după ele vor veni „nu-mă-uita“, părăluțe, trandafiri urcători, lălele, petunii, gura-leului, crizanteme, „ploaia de aur“ și „ploaia de argint“ etc., etc.

Dîmbovița a hotărît și ea să-și înnoiască taluzele cu iarbă mă-tăsoasă, iar stîlpul de iluminat și cei pentru susținerea cablurilor vor să se îmbrace cu plante urcătoare pentru ca să-și ascundă neinsuflețirea.

A avut primăvara întemeiate motive de bucurie cînd inginerii de la Statul Popular al Capitalei au făcut o socoteală: în 1944 spațiul verde era de 2 m p pentru fiecare locuitor. Acum e de 6 m p, cu toate că populația este de aproape 2 ori mai mare față de acum 20 de ani. Avem 10.000.000 m p spații verzi; putem spune că pe această suprafață, în toate anotimpurile — afară de iarnă — plutește parfumul.

NUMAI ÎNTR-UN AN

După ce am umblat cu primăvara prin imensele spații verzi, am informat-o despre ceea ce se face în București în acest an și pe alte linii. Din cele 15.000 de apartamente ce se vor construi în '64, o bună parte vor fi terminate pînă la 23 August (în Jiului, Balta Albă C III, șoseaua Olteniței etc.). Rețeaua de conducte și artere cu apă va crește cu încă 28 km, parcul de autovehicule se va îmbogăți cu 130 autobuze, iar copiii vor primi 150 terenuri de joacă înzestrate cu tobogane, carusele, leagăne, bazine cu apă. I-am spus primăverii și alte cifre, după care am luat-o de braț și ne-am dus în vecinătatea „Casei Scînteii“, ca să vadă construcțiile de pe Jiului. A fost mulțumită.

CÎRCUMĂRESELE DE LA ETAJUL 11

Asta-i slăbiciunea primăverii: vrea să fie totul frumos, curat. Ne-am plimbat prin noile cartiere, pînă am ajuns la Giulești. Aici am întîlnit numeroase grupuri de copii care îngrijeau spațiile verzi, udau florile pentru a-și păstra prospețimea. La construcțiile de pe alea Circului gospodinele vopseau cutiile de lemn, care cuprind mica grădina de la fiecare etaj. În unul din blocurile-turn din Balta Albă o femeie tînără planta panseluțe în jardiniere, la etajul 11. Ne-a spus însă că, dintre toate florile, cel mai mult îi plac cîrcumăresele; în curînd vor fi puse în ferestre și vor rîde de la înălțime.

Primăvara a vrut să știe dacă în cele 15.000.000 de flori vor fi cuprinse și florile din jardinierele de la noile blocuri. I-am spus că nu. Bucureștenii iubesc atît de mult florile, încît au ho-

tărît să facă 170 răsadnițe în circumscripții, pe bucățelele lor de teren în jurul caselor, pentru ca nici o palmă de pămînt să nu rămînă neîmpodobită.

ÎNTR-O DUMINICĂ...

Dovezile iubirii sînt faptele. În prima duminică a lui aprilie, primăverii i-au fost date elocvente dovezi de dragoste a cetățenilor pentru orașul lor. Cu zecile de mii au ieșit pe șantierele muncii patriotice. Alături de ei se găseau cei care conduc activitatea obștească: deputați, președinți de comitete de bloc și de stradă. Oamenii de diferite vîrste și profesii erau bucu-roși că e vremea bună și pot să contribuie la acțiunea de înfrumusețare și bună gospodărire a orașului.

Un singur raion — și nu e raionul cu cele mai multe spații verzi: raionul V. I. Lenin — a fost reprezentat la munca patriotică, într-o singură duminică, de peste 6.000 cetățeni. Primăvara a umblat printre ei și era fericită că oamenii își manifestă dragostea pentru orașul lor prin mînuirea greblelor, a tîrnăcoapelor și hîrlețelor care învîiau parcuri, amenajau terenuri de sport, înălțurau molo-zul din preajma noilor blocuri. Am ținut ca primăvara să mai afle ceva: anul trecut, lucrările efectuate prin muncă patriotică au adus o economie de circa 10.000.000 lei. Ceea ce nu e puțin lucru.

VÎNTUL E.. VINOVAȚ

Ajunsă în șoseaua Cățelu (Balta Albă) primăvara a privit blocurile care își etalau frumusețile și-i spuneau că proprietarii lor le îngrijesc ca pe un bun de preț. Mult a stat primăvara în fața blocului 35, unde se află o peluză care dovedește mîna de buni gospodari a locatarilor. La numai cîțiva metri însă, la blocul 34, primăvara s-a supărat. Gardul viu era mort, iar peluza avea aspect de maidan năpădit de hîrtii, borcane, farfurii sparte, cutii de conserve. Pe alee venea un om. Primăvara l-a rugat să-i spună de

ce a ajuns peluza în asemenea hal. Răspunsul primit de primăvară a fost acela că vîntul e vinovat, deoarece a îngrămădit hîrțile pe întinsul peluzei și la rădăcinile gardului care murise. Și — culmea! — le-a adus, dar nu le-a mai luat. Primăvara a rămas nedumerită și n-a putut să priceapă de ce vîntul își face de cap numai în fața blocului 34 și ocolește peluzele vecine.

Se pare că omul care a dat vina pe vînt locuiește în blocul 34...

Primăvara ne-a întrebă dacă vîntul pricinuieste și altor locatari asemenea necazuri.

Preferăm să-i dea răspunsul cei care, desigur, locuind prin partea locului, cunosc mai bine lucrurile.

AMINTIRE DE LA I.R.C.R. ȘI... DE LA ALȚI

I-a fost dat primăverii să se supere și pentru alte lucruri. Cetățenii de pe strada Apolodor nr. 26 i s-au plîns că pînă nu demult I.R.C.R. din raionul N. Bălcescu le-a făcut neplăceri. A venit să le repare blocul. Oamenii s-au bucurat cînd au văzut schelele înălțate. Dar timp de cîteva săptămîni nu s-a lucrat nimic. O seamă de materiale (nisip, ciment) se iroseau în drum. În sfîrșit, I.R.C.R. s-a hotărît: a început lucrul. O zi se muncea, trei se stătea. Oamenii care treceau pe strada Apolodor și apreciau viteza de lucru a I.R.C.R.-ului spuneau că mai repede se ridică un bloc-turn decît se face o reparație. Cînd a fost gata lucrarea, I.R.C.R.-ul nu s-a mai grăbit. A lăsat cîteva săptămîni schelele înălțate; tot uitate au rămas și resturile de materiale nefolosite. Așa, ca să fie, ca amintire. Dar oamenii i-au spus primăverii că ar fi foarte bucuroși dacă I.R.C.R.-ul n-ar mai lăsa asemenea amintiri pe unde trece.

Dar pentru că tot vorbim de amintiri, nu numai I.R.C.R.-ul obișnuiește să lase suveniri incomode. Se mai întîmplă ca unele întreprinderi constructoare de locuințe, pîredînd noile blocuri, să lase locatarilor drept amintire, uneori pentru timp îndelungat,

munți de pămînt excavat, gropi între blocuri acolo unde ar trebui să lucească verdele peluzelor sau chiar asfaltul căilor de acces. O plimbare la Drumul Taberei ne-a prilejuit descoperirea unei asemenea suveniri. Nouă blocuri P au primit de mai multă vreme sute de familii. Doar pentru trei blocuri (P1, P2, și P3) din acest ansamblu s-au asigurat căi de acces. Pentru celelalte șase, nici I.C.L.B.-ul, nici I.D.P.B.-ul n-au oferit pînă acum locatarilor posibilitatea unui acces comod, lipsit de riscul înfruntării noroaielor și grămizilor de pămînt.

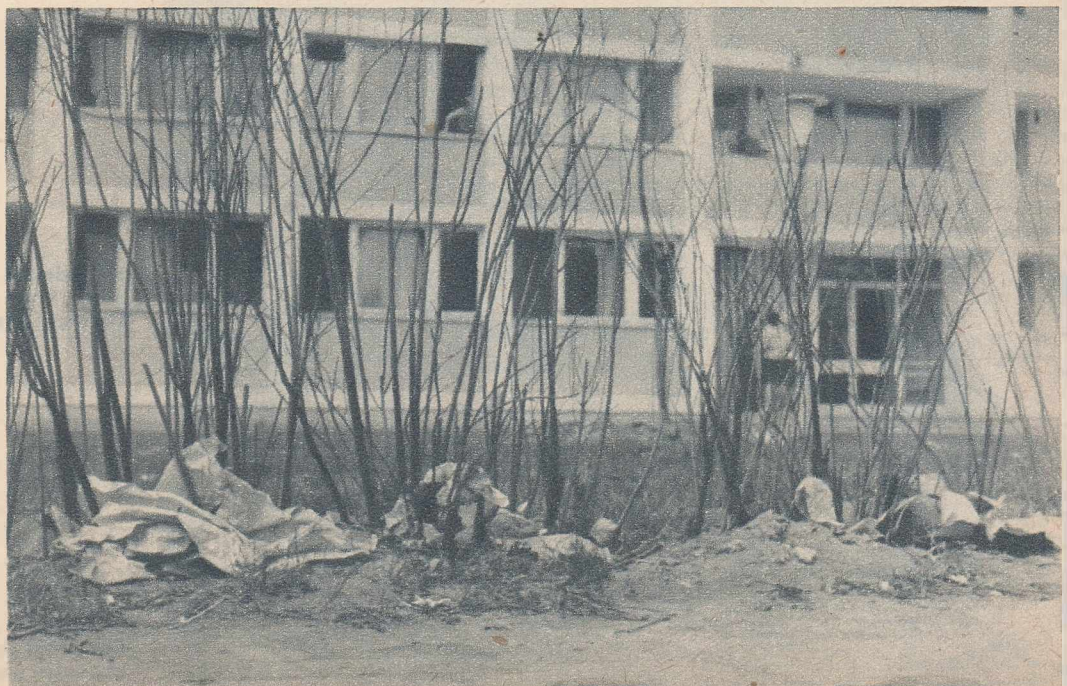
În ziua cînd am vizitat acest cartier, ploaia cu găleata. Primăvara privea stingherită la pantofii noștri și ai locatarilor. Poate se gîndea la ploile lungi de toamnă. Ne-am simțit obligați s-o liniștim. S-au luat suficiente măsuri pentru a se evita pe viitor astfel de neplăceri locatarilor. O recentă hotărîre a Comitetului executiv al Sfatului Popular al Capitalei prevede că noile blocuri nu vor fi recepționate decît dacă s-au asigurat căile de acces. Ne gîndim că această măsură s-ar putea extinde și asupra lucrărilor de reparație executate de I.R.C.R.-uri. Înțelegem prin aceasta că lucrările să fie recepționate numai după ce întreprinderea executantă n-a mai lăsat nici o amintire concretizată în schele, moloz, resturi de materiale.

★

Plimbarea primăverii prin București continuă. Pînă în ultima zi a lunii mai, sub ochii ei, frumusețile își vor spori dimensiunile. Cînd pașii o vor purta prin locurile unde a încercat sentimente de nemulțumire, va avea bucuria să constate că spiritul de bun gospodărie și-a spus și acolo cuvîntul.

Dar calitățile bunului gospodărie se vădesc nu numai în construcție, ci și în păstrarea a ceea ce clădim. Facem din orașul nostru o grădina. S-o iubim. S-o îngrijim. Să-i păstrăm frumusețea. E a noastră.

George CIUDAN și Zamfir VASILIU
Fotografiile de Elena GHERA
și Traian PROSAN

„Vîntul le-a adus... Vîntul să le ia!

Arhitectură monumentală, spații îngrijite în cartierul Balta Albă.

Interviu cu Nicuță Tănase

— V-ați făcut băiat mare și am aflat că plecați la facultate.

— Am depășit vârsta !
— Atunci titlul romanului „Plec la facultate“ la ce se referă ?

— La niște băieți buni...
— Cu... lipsuri ?
— Ați ghicit ! Este vorba de eroii piesei „Băiat bun, dar... cu lipsuri“.

— I-ați trimis pe toți la facultate ?

— Să nu exagerăm : unii abia își dau maturitatea.

— Mai precis : cine pleacă la facultate ?

— Dan Girjoabă, Tudor Romoșan...

— ...Sînt eroii din „Băiat bun, dar... cu lipsuri“ ?

— Da ! Eroii pe care i-ați văzut în piesă îi veți întâlni și în acest roman. De ce ? Asta ați vrut să întrebați, nu ? Răspund : cronicarii dramatici mi-au împusut că unele personaje nu sînt rezolvate. Mi-am dat și eu seama de acest lucru și am simțit nevoia să-i urmăresc mai îndeaproape.

— ...Și acțiunea romanului se petrece tot la Hunedoara ?

— Sigur ! Eroii îmi sînt prieteni. Cu unii am lucrat în combinatul siderurgic.

— Ce părere au prietenii dumneavoastră despre piesă și roman ? Sînt mulțumiți ?

— Teatrul din Petroșani, la cererea mea, a dat premiera la „fața locului“. A fost un spectacol cu discuții, care mi-a folosit.

— Rezultatul ?
— Va fi o convorbire și după apariția cărții, așa că vă rog să rezervați întrebarea pentru mai târziu.

— Jucați fotbal ?
— Microbist.
— Acțiunea piesei „N-avem centru înaintaș“ se petrece desigur tot la Hunedoara !

— Nu pot spune unde se petrece acțiunea.

— De ce ?
— Nu vreau să-mi fac dușmani. Ca să n-avem vorbe, acțiunea se petrece în orașul X.

— Subiectul piesei ?
— Poziții la Teatrul C.F.R.-Giulești. Dar vă previn : bilete de favoare nu dau...

— Proiecte ?
— Sînt dator copiilor o carte.

— O continuare la „Am fugit de-acasă“ ?

— De data aceasta fac reclamă „lozului în plic“. Puștiul meu, Radu Oprisan, ciștigă la loz în plic 5.000 de lei !

— Și ?...
— ...Urmează o mulțime de peripeții. Amănuntele le voi da unei reviste de specialitate.

— Pe urmă ?...
— Voi fi „din nou printre oameni“.

— Adică ?
— „Din nou printre oameni“ e titlul unei nuvele. Mai am în lucru o povestire satirică „Cu ingerul meu păzitor — Mitică“. Deocamdată, atât. Deocamdată...

Megda CADIA

Lia (Valeria Seciu) și Andrei (Valeriu Săndulescu) urmărind primii pași ai unui micuț.

P E C A N E

Despre

„CASA NETERMINATĂ”

cu regizorul Andrei BLAIER

— Ultimul dv. film, „Casa neterminată”, abordează din nou o problemă de etică. Cînd spun „din nou”, mă gîndesc la anterioara dv. realizare, filmul „A fost prietenul meu”. Să înțelegem prin această revenire că tineretul și fermarea unei conștiințe înaintate constituie tema dv. predilectă?

— Probleme complexe legate de etica tineretului sînt, într-adevăr, cele care m-au atras și continuu să mă preocupe foarte mult, deși nu aș dori de loc ca filmele pe care le realizez să-l intereseze numai pe tineri. În „Casa neterminată” de pildă, ne-am propus, eu și Dimos Rendis — autorul scenariului — să vorbim despre cunoaștere, despre prietenie, despre dragoste, în numele unor idealuri ale societății noastre. Sînt probleme care, firește, interesează și vîrstnicii în egală măsură. Tîm să precizez de asemenea că filmul nostru nu epuizează nici măcar problemele unei anume categorii a tineretului. Cred că deși cei doi eroi principali sînt studenți, s-ar

pretinde degeaba ca în film să se vorbească și despre pregătirea lor pentru examene sau despre relațiile dintre tineri și părinți, din moment ce aceste elemente nu au fost necesare construcției dramatice.

— Vă atrage în mod deosebit un anumit stil de exprimare cinematografică?

— Nu am niciodată în vedere o modalitate anume, nu am „prejudecăți” stilistice; scenariul pe care-l aleg decide, în cea mai mare măsură, felul cum trebuie să fie tratat filmul. „A fost prietenul meu”, gîndit pe mai multe planuri de acțiune tocmai pentru a surprinde mai complex figura eroului principal (definind legătura acestuia cu oamenii din jurul său și cu problemele lor), m-a determinat, bineînțeles, să aleg o anumită modalitate de povestire; „Casa neterminată”, însă, film conceput într-o manieră poetică, foarte simplă în ceea ce privește narațiunea, m-a obligat să răspund cinematografic cu alte mijloace.

— Ce ați vrea să comunicați spectatorilor prin in-

termediul eroilor din „Casa neterminată”?

— Am căutat ca personajele să fie cît mai adevărate, pentru ca să fie crezute; și pornind de la aceste adevăruri psihologice am vrut să opun unei anumite dragoste (cea dintre Lia și Petre) o alta (cea dintre Lia și Andrei) în care eu cred, și care aș vrea să placă și altora; o dragoste care nu e oarbă, care rezultă din căutare, din descifrarea unui univers interior, din descoperirea unei atitudini comune

față de viață. Filmul nostru își propune să fie astfel o dezbateră etică. De altfel, tîm să adaug că puține lucruri mă bucură așa de mult ca discutarea filmelor cu spectatorii. Dacă ideile ce mi le-am propus să le dezbăt devin punctul de plecare al unei discuții, dacă spectatorii nu uită filmul imediat ce au ieșit din sala de vizionare, înseamnă că țelul a fost atins. O poveste cinematografică relatăată pe ecran bine, chiar foarte bine, dar care nu trezește ecouri în specta-

tori, nu-l obligă la asociații, nu-l apropie de problemele lor concrete de viață, nu mai interesează. E posibil ca dorința mea de a provoca o dezbateră de idei în filmele pe care le realizez să pară unora prea tezigă. Consider însă că atunci cînd povestirea cinematografică conține, în cuvenita haină artistică, dezbateră de idei propusă, spectatorul nu se îndepărtează, ci este și mai mult legat de film.

Interviu luat
de Al. RACOVICANU

PROFIL

ELZBIETA CZYZEWSKA

Puțini actori se pot lăuda cu un palmares de zece filme în patru ani ca tînăra actriță poloneză Elzbieta Czyzewska. Și nu este vorba doar de simple apariții episodice, ci în majoritate de roluri de prim plan, de interpretări esențiale diferite, realizate sub îndrumarea unor regizori cunoscuți ca deosebit de exigenți.

Era — e drept — doar o apariție personajul ei din filmul „Soțul soției sale” (1961), dar primul pas pe platoul de filmare al tîne-

rei cîntărețe de la Teatrul satiric al studenților din Varșovia a fost, pare-se, de bun augur. Au urmat apoi o serie de creații de mai mare amploare ca: locotenentul Listec din drama „Zluz sînților” de Tadeusz Konwicki, acrobata din „Despărțire grea” de Stanisław Jędryka, visătoarea adolescentă din filmul Halinei Bielinska „Ora tranșafirului”, premiat la Festivalul din Veneția, și altele. Două roluri mai recente în comedii „Unde e generalul?” (scenariul și regia de

Tadeusz Chmielewski) și „O nevestă pentru un australian” (regia — Stanisław Bareja) o vor face cunoscută pe Elzbieta Czyzewska și publicului românesc.

În filmul lui Chmielewski ea dă viață poeziei Marusia, ostaș al Armatei Sovietice, care în timpul ofensivului a primit misiunea de a păzi pivnița cu vinuri a unui vechi castel polonez. Pe fundalul decorului plin de mistere și surprize al castelului și în compania unui tînăr ostaș polonez cam încurcă-lume, Marusia trăiește o seamă de peripeții provocate de apariția unui grup de soldați nemți în frunte cu un general. Pînă la urmă, generalul se îmbată și e făcut prizonier,

Marianne Krencsey (Mouquette) și Jean Sorel (Etienne Lantier) în filmul franco-maghiar „Germinal”.

G E R M I N A L

La o sută de ani de la evenimentele evocate în romanul lui Zola, „Germinal” nu și-a pierdut nimic din virulență și actualitate. Și azi încă tabloul unor mineri în grevă și al politicii patronilor înecând în sânge revolta muncitorilor e făcut să indisponă autoritățile din țările capitaliste. Iată de ce ideea unui film realizat după romanul lui Zola a apărut pe deplin firească și a atras doi cunoscuți cinești occidentali — regizorul Yves Allégret — scenaristul Charles Spaak. El au pornit să ecranizeze primul roman din literatura franceză dedicat în întregime unui conflict de muncă.

Pentru a reconstitui dramaticile evenimente petrecute în jurul puțului de mină din Montsou, Allégret a recurs la concursul

cinematografiei maghiare. El a turnat majoritatea exteriorurilor din „Germinal” în peisajul Ungariei și cu participarea unui număr de actori și figuranți maghiari. Printre actorii francezi care au colaborat la realizarea filmului se numără Bernard Blier (directorul minei, Hennebeau), Jean Sorel (Etienne Lantier), Claude Brasseur (Chaval), Berthe Granval (Catherine). Au mai participat actrița italiană Lea Padovani (Maheude) și actorii maghiari Marianne Krencsey (Mouquette), Sándor Pécsi (Maheu) și Gábor Koncz (Souvarine).

După premiera care a avut loc la Paris, filmul a fost prezentat într-un cadru festiv la Budapesta, unde s-a bucurat de un viu succes.

R. E.

UN SUCCES INTERNAȚIONAL AL FILMULUI „TUDOR”

Fotografia de mai sus, făcută la 11 aprilie la Mar del Plata, surprinde momentul în care Mihnea Gheorghiu, președintele Consiliului cinematografic din R. P. Română, primește felicitări din partea lui J. Jurado, secretarul Marelui juriu al celui de-al VI-lea Festival internațional de cinematografie de la Buenos Aires. Filmul „Tudor”, aflat de apreciat de spectatori noștri pentru virtuțile sale dramatice și actoricești, obține astfel încă o confirmare — de astă dată pe plan internațional — a valorii sale. Într-o competiție de prestigiu, în care s-au prezentat producții de calitate a celei a lui Mario Monticelli, „Tovarășii”, filmul nostru a primit, printr-o unanimă de păreri, Crucea Sudului și Premiul Special al Juriului. De altfel, presa argentiniană a publicat în tot timpul festivalului numeroase cronici și fotografii din filmele românești (au mai fost prezentate scurt metrajul „Sub aripa vulturului” și, în afară de concurs, „Pași spre lună” și „Alo, alo”), recomandându-le călduros publicului. Printre alții, scriitorul Victor Saiz, director al revistei „Ficción”, a declarat că filmul „Tudor” a fost o sur-

Medalia de aur „Crucea Sudului” cu care a fost distins filmul „Tudor”.

priză plăcută pentru publicul argentinian, remarcând înalta tehnică cinematografică și jocul admirabil al artiștilor români. Revista „Antena” a lăudat și ea filmul, publicând fotografiile ale artistei Lica Gheorghiu. Amintim de asemenea aprecierile elogioase ale ziaristului nord-american Hary Stone cu privire la scenariul lui Mihnea Gheorghiu sau cele ale regizorului sovietic Lev Kuhljanov cu privire la dinamismul și calitățile regizorale ale lui Lucian Bratu, aprecieri care au prevestit filmului succesul pe care l-a confirmat decernarea premiilor.

spre surpriza și bucuria tinerilor noștri eroi.

„O nevestă pentru un australian” se înscrie în genul comediei muzicale și se bucură de concursul renumitului ansamblu de cîntece și dansuri „Mazowsze”. Drept pretext s-a luat povestea unui tânăr fermier australian de origine poloneză care vine în Polonia ferm hotărît să-și găsească o nevestă. Timpul e foarte scurt și Robert găsește cu cale s-o răpească fără prea multe formalități pe frumoasa Hanka. Urmărirea trepidantă, virtețul dansurilor interpretate de ansamblul „Mazowsze”, arhitectura pitorească a orașului

Gdansk și peisajul Mării Baltice umplu de viață clocotitoare cadrele acestui film în culori realizat pe ecran lat. Ca orice comedie, totul se termină cu bine pentru cei doi eroi, cu toate că Hanka nu va pleca pînă la urmă în țara cangurilor.

Două noi roluri o așteaptă în anul acesta pe Elzbieta Czyzewska. Primul, în filmul „Zborul neîntrerupt”, pe care-l realizează Leonard Buczkowski, iar al doilea, în filmul lui Stanislaw Lenartowicz „Un italian la Varșovia” — unde va avea drept parteneri pe Antonio Cifariello și Zbigniew Cybulski.

E. R.

Filmul despre care se vorbește

STANLEY KRAMER ȘI „LUMEA NEBUNĂ”

Încă din timpul realizării filmului „Procesul de la Nürnberg”, regizorul și producătorul american Stanley Kramer își alesese subiectul viitoare sale creații cinematografice. Pe atunci era vorba doar de un proiect de două pagini dactilografiate semnat de Bill Rose, scenaristul unei comedii burlești engleze, „Geneviève”, care a rulat de altfel și pe ecranele noastre.

Filmul lui Stanley Kramer pornește de la o poveste în aparență banală, croită pe tiparul clasic al „urmării cinematografice”, care făcuse cîndva gloria filmului mut. Poate nițel mai absurdă și mai frenetică. Singurul episod mai „liniștit” este acela în care eroii, gonind cu mașina pe o autostradă ce străbate un pustiu, devin martorii unui accident de circulație. Victima le desțînue, înainte de a muri, ascunzînd unii fabuloase comori de „bani buni, americani”. Și de aici începe nebunia...

Alegînd un asemenea pretext pentru prima sa comedie — care e în același timp primul său film pentru ecran panoramic — Stanley Kramer dovedește că și în condițiile celui mai spectaculos și popular dintre genurile cinematografice el nu renunță la atitudinea sa activă în fața unor probleme ale contemporaneității, probleme abordate în filmele „Lanțul”, „Ultimul țărnuș”, „Procesul maimuțelor” și „Procesul de la Nürnberg”. Intitulat „O lume nebună, nebună, nebună”, acest spectacol de patru ore, în care citiva oameni lipsiți de scrupule se angrenează într-o cursă zănatică, isterică, după o comoară, poartă semnificații adînci. Relațiile de junglă caracteristice moralei burgheze, sînt aici ridiculizate pînă la esența lor absurdă, anti-umană. Recurgînd la toate mijloacele permise și nepermise pentru a-și scoate din luptă adversarii, eroii filmului — cu excepția celor care au murit între timp — aterizează în cele din urmă, cu oasele frînte, în spitalul poliției.

Pentru a regăsi un stil comic pe nedrept căzut în uitare, Stanley Kramer a recrutat o serie din cele mai mari vedete din epoca de aur a burlescului. Îl vom revedea astfel pe Buster Keaton, Joe Brown, Jimmy Durante și Edward Everett Horton, cărora li se adaugă o celebritate a anilor 1935-1940, Mickey Rooney și, ca vedetă principală, interpretul preferat al lui Kramer, Spencer Tracy.

În fotografie: Imagine din film.

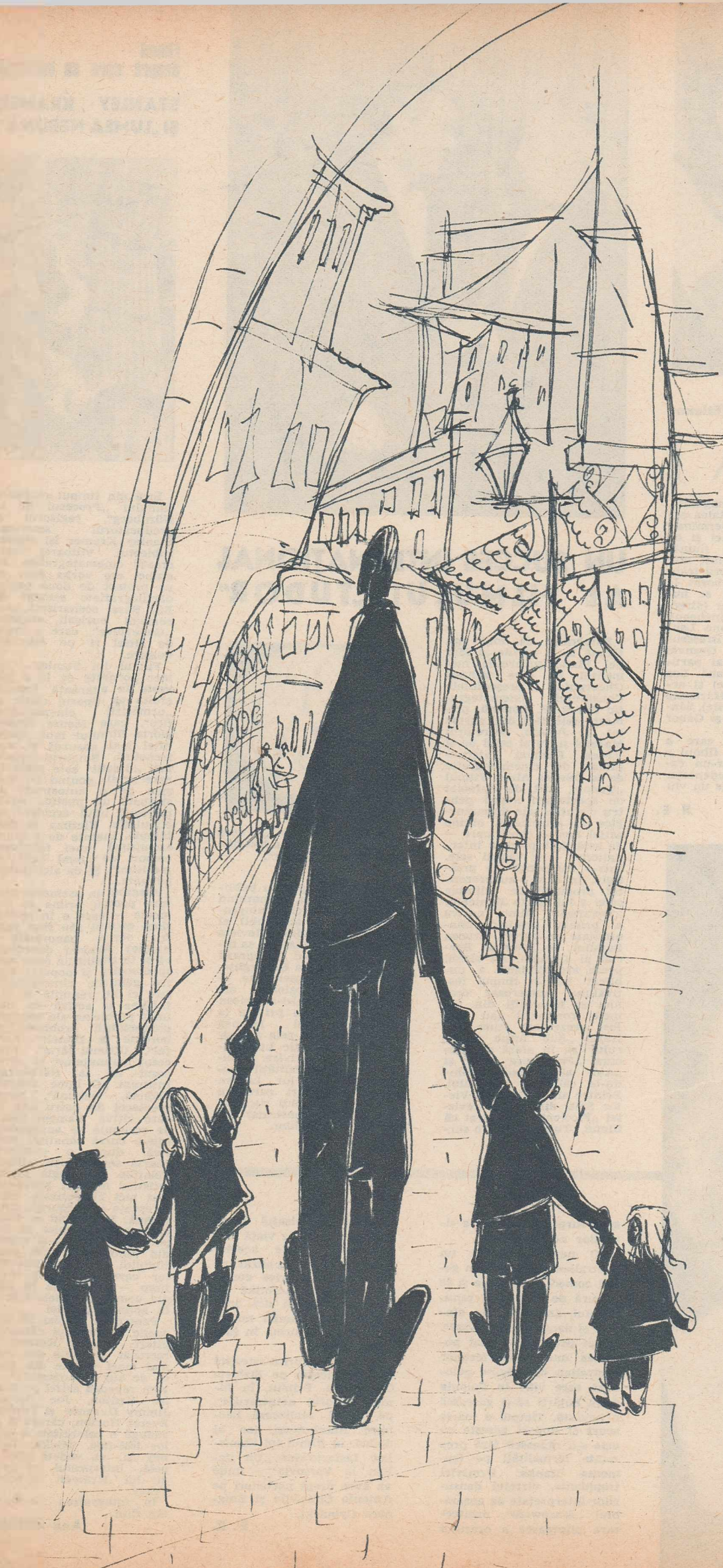
Ana ROMAN

ITALO
CALVINO

aerul curat

— Copiii ăștia — spuse doctorul de la asigurările sociale — ar avea mare nevoie să respire puțin aer curat, la oarecare înălțime, să mai zburde pe pajiști...

Doctorul stătea între paturile sărăcicioase din odaia de la demisol, unde locuia familia lui Marcovaldo, și tocmai apăsa stetoscopul pe spattele micuței Teresa, între umerii plâpinzi ca aripile unei păsărele golașe. În încăpere erau două paturi, iar cei patru copii, toți patru bolnavi, cu obraji aprinși de febră și ochii lucioși, își scoteau născiorul pe la căpățile paturilor.

— Pe pajiști, e așa cum e brazda aia din piață? — întrebă Michelino.

— ...O înălțime cât un zgârie-nori? — se interesă Filippetto.

— ...Aerul curat e bun de mâncat? — întrebă Daniele.

Marcovaldo, lung și uscățiv, iar nevastă-sa, scundă și îndesată, stăteau sprijinindu-se fiecare într-un cot de un scrin rupt. Fără să miște cotul, își ridicară celălalt braț, lăsându-l apoi să cadă pe șold, murmurând într-un glas: „Dar ce putem să facem noi, șase guri, înglodați în datorii? Ce putem face?”

— Locul cel mai frumos unde putem să-i trimitem să se joace — preciză Marcovaldo, e pe stradă.

— Aer bun o să luăm destul — conchise nevasta — când o să fim dați afară și-o să trebuiască să dormim sub cerul liber.

Într-o sâmbătă după-amiază, de îndată ce se vindecară, Marcovaldo își luă copiii și-i duse să facă o plimbare pe una din coline. Locuiau în cartierul cel mai îndepărtat de colinele de la marginea orașului. Ca să ajungă pe povârnișul lor, trebuiră să facă un drum lung, într-un tramvai atât de ticsit, încât copiii nu vedeau mai mult decât picioarele călătorilor ce se înghesuiau într-una. Puțin câte puțin însă, tramvaiul se goli și prin ferestrele în sfârșit libere se văzu un bulevard care urca spre

coline. Ajunseră la capul liniei, iar de aici o porniră la drum pe jos.

De-abia se imprimăvăraseră; copacii înmugureau sub un soare călduț. Copiii priveau în jurul lor ușor stingeriți. Marcovaldo îi duse pe o ulicioară în trepte, care urca prin tre arbori.

— Există scară fără casă deasupra ei? — întrebă Michelino.

— Nu e scara unei case: este un fel de stradă.

— O stradă... Și mașinile ce se fac cu treptele?

— În jur se vedeau zidurile unor grădini pline cu pomi.

— Ziduri fără acoperiș... Le-au bombardat?

— Sînt grădini... Un fel de curți interioare... — îi lămură tatăl. Casa e înăuntru, în spatele arborilor de colo.

Michelino clătină din cap, puțin convins:

— Dar curțile interioare se află înăuntru caselor, nu în afara lor!

Teresina întrebă și ea:

— În casele astea locuiesc pomii?

Lui Marcovaldo i se părea, în timp ce urca treptele, că-și leapădă de pe el și mirosul de mucegai luat din depozitul în care căra într-una la lăzi, timp de opt ore pe zi, și petele de igrasie de pe pereții locuinței lui, și praful care se vedea mereu, în conul de lumină al fereștrucii, și accesele de tuse din timpul nopții. Acum chiar și copiii i se păreau mai puțin palizi, mai puțin slabi, întremați parcă și ei de lumina și de culorile primăvăratic.

— Vă place aici, nu-i așa?

— Da.

— Și de ce?

— Pentru că aici nu sînt paznici.

Poți rupe flori, poți arunca cu pietre.

— Și de respirat, respirați?

— Nu.

— Dar aici e aer bun.

Ei mestecară din fălci:

— Da' de unde. N-are nici un gust.

Se suiră cu toții pînă aproape de vîrfurile dealului. La o cotitură, le

apăru orașul, colo jos, în fund, întins, fără contururi, cu străzile ca o pînză cenușie de păianjen.

Copiii se tăvăleau pe paște de parcă n-ar fi făcut altceva toată viața. Un vînt ușor începu să sufle; pe nesimțite se și inseră. În oraș se aprindeau luminile care din depărtare se vedeau difuz. Marcovaldo simți că-l năpădesc iarăși, ca un val puternic, sentimentele de odioasă, cînd, tînăr sosit în oraș, era atras ca de un miraj de străzile și de luminile lui, de parcă l-ar fi așteptat acolo marile izbînzi. Rîndunelele săgetau acum aerul, aruncîndu-se orbește spre oraș.

Pe Marcovaldo îl cuprinsese tristețea la gîndul că o să se întoarcă iarăși acolo jos, și căută să descopere, în priveliștea ce se întindea înaintea lui, umbra mahalalei în care locuia; de astă dată priveliștea i se păru o întindere plumburie, parcă stătută, acoperită de solzii deși ai acoperișurilor și brăzdată de fișile de fum iscate de focurile din căminuri.

Se răcorise bine; poate că ar fi trebuit să-și cheme copiii. Dar văzîndu-i cum se legăna liniștiți pe crengile aplecate ale unui copac, se răzgîndi. Michelino veni lîngă el și-l întrebă:

— Tăticule, de ce nu ne mutăm și noi aici cu casa?

— Ei, prostuțule, aici nu sînt case, doar nu locuiește nimeni aici!

— spuse Marcovaldo supărat, pentru că tocmai acest lucru îl visa și el, să poată trăi acolo sus.

Dar Michelino nu se lăsă:

— Nimeni? Dar domni aceia? Privește colo!

Zarea devenise mai opacă și de jos, de pe paști, urcau o sumedenie de bărbați, de diferite vârste, toți îmbrăcați în niște haine grele, cenușii, încheiate ca halatele de casă, purtînd toți bonete și bastoane. Înaintau grupuri-grupuri, vorbind cu voce tare sau rîzînd, unii înfîgînd în iarbă bastoanele, alții tîrîndu-le

după ei, atîrnate pe braț de mînerul indoit.

— Dar dumnealor cine sînt? Unde se duc? — îl întrebă Michelino pe taică-său, care privea tăcut.

Unul din ei trecu aproape de grupul Marcovaldo; era un bărbat voinic, de vreo patruzeci de ani.

— Bună seara! — spuse el. Ce noutăți ne mai aduceți de la oraș?

— Bună seara — răspunse Marcovaldo — dar despre ce fel de noutăți vorbiți?

— Ei, nimic, spun așa ca să zic și eu ceva — rosti bărbatul oprindu-se; avea o față mare, albă, și cu o pată trandafirie, roșie, ca o umbră, chiar în vîrfurile obrajilor. Spun așa întotdeauna oricui vine de la oraș. Mă află acolo sus de trei luni, așa că înțelegeți...

— Și nu o să coborîți niciodată?

— Știu și eu? Cînd o să le placă doctorilor! — și avu un rîs scurt.

Și astora de aici! — și se bătu cu legetul în piept, și iarăși avu acel rîs scurt, puțin gîfîtor. M-au mai trimis de două ori ca vindecat și abia întors la fabrică, ce să vezi, am luat-o de la început! Și iar mă expediază acolo sus. Ce să-i faci, trebuie răbdare!

— Tot așa și dumnealor? — spuse Marcovaldo arătînd spre ceilalți bărbați ce se răspîndiseră prin jur și în același timp îi căută cu privirea pe Filippetto, pe Teresa și pe Daniele, pe care îi pierduse din vedere.

— Toți sînt tovarăși de „vilegiatură” — spuse bărbatul, făcînd cu ochiul. Asta-i ora de plimbare, înainte de culcare... Noi ne culcăm devreme... Se înțelege că nu putem să ne îndepărtăm de domiciliul prescris...

— Ce domiciliu?

— Tot ce este aici e terenul sanatoriului, n-o știți?

Marcovaldo îl luă de mîină pe Michelino care ascultase puțin intimidat. Seara se urca pe rîpi; acolo jos nu se mai deslușea de loc cartierul. Era timpul să se întoarcă.

— Teresa! Filippetto! — strigă Marcovaldo și porni să-i caute. Ier-tați-mă, vă rog — spuse bărbatului — nu-i mai văd pe ceilalți copii.

Bărbatul strînse din ochi.

— Sînt acolo, observă el, culeg cireșe.

Marcovaldo văzu într-o vilcea un cires, iar strînși în jurul lui, bărbații îmbrăcați în cenușiu aplecay cu bastoanele încovoiate ramurile încărcate și culegeau fructele. Și Teresa, și ceilalți doi copii, foarte fericiți, culegeau cireșe împreună cu ei, mai luau și din mîinile bărbaților și rideau cu toții.

— E tîrziu — spuse Marcovaldo. S-a făcut răcoare. Să mergem acasă...

Bărbatul voinic își îndreptă vîrfurile bastonului spre șirurile de lumini care lîcăreau acolo departe.

— Seara — spuse el visător — sprijinit în bastonul ăsta îmi fac plimbarea prin oraș. Aleg o stradă cu un șir de lămpi și o străbat, așa... Mă opresc la vitrine, întîlnesc lume, o salut... Cînd o să vă plimbați prin oraș, să vă gîndiți și la noi uneori. Bastonul meu vă întovărășește...

Copiii se întorceau cu cununi de frunze, tînuți de mîină de cei inter-nați.

— Ce bine-i aici, tăticule! — spuse Teresa. O să mai venim să ne jucăm, nu-i așa?

— Tată — sări Michelino — de ce nu venim să stăm și noi împreună cu domnii aceștia?

— E tîrziu! Salutați pe domni! Spuneți: „mulțumim pentru cireșe”. Haideți! Să mergem!

Luară drumul spre întoarcere. Erau obosiți, Marcovaldo nu mai răspundea la întrebări. Filippetto vru să fie luat în brațe, Daniele în cîrcă, Teresa se lăsa tîrîtă de mîină, doar Michelino, cel mai mare, mergea singur înainte, dînd cu piciorul în pietre.

În romînește de TATIANA ULMU

ARTEA

Dorina RĂDULESCU: VÎRTEJ

Lucrarea este un veritabil roman condensat, realizat cu mijloacele pseudo-jurnalului — dar scris la persoana a treia. Un roman, întrucît urmărește formația unui personaj — aici o fată — de-a lungul unei întregi epoci, din 1917 pînă în 1945; și pseudo-jurnal, deoarece dacă Duduța — mai puțin eroină a întâmplărilor, cît observatoarea lor și, în această măsură, și eroină — dacă Duduța și-ar fi ținut un caiet de însemnări zilnice, nu l-ar fi alcătuit altfel, meditațiile și aprecierile ei despre evenimente n-ar fi fost altele, nici redactate în chip diferit.

Duduța străbate una din cele mai agitate epoci, mai plină de virtējuri, din istoria noastră — nu bine se încheie un șir de fapte și altele, mai crîncene, o întîmplină, o sorb, o lovesc fără cruțare. Ea trece însă cu ochii deschiși prin ele, se maturizează mereu, observațiile ei, naive mai înti, simple înregistrări ale sufletului de copil pur, dobîndesc greutate, căci ochiul eroinei reține cu un discret simț critic situații și persoane, naivitatea devine tot mai mult simulată, se transformă în procedeu de construcție a cărții, care-i permite autoarei să noteze

fără a analiza, dezvolta și comenta.

Cititorul este invitat însă la meditație, el trebuie să înțeleagă și prin contribuțiile propriie experiențele, proporțiile reale avute de evenimente, să aprecieze, să la atitudine alături de eroină și, nu o dată, mai precis decît ea. Notînd faptele străbătute, Duduța nu are, adesea, conștiința a ceea ce a descoperit, a trăit — dar prin juxtapunerea lor într-un anumit chip de către autoare, cititorul își construiește singur concluziile — deci cartea este compusă în ansamblu cu o mîină ageră.

Procedeele are și primejdiiile lui și nu se poate spune că autoarea le-a trecut pe toate cu același succes. În special pentru perioada anilor 1935-1941, cînd evenimentele înregistrate de Duduța sînt de o acuitate fără precedent. tonalitatea pseudojurnalului ei nu se mai justifică în aceeași măsură ca pînă atunci. În fond, viața a călît-o îndeajuns pe eroină, ea a reținut din noianul de întîmplări pe cele esențiale pentru definirea epocii, trăiește lîngă oameni nu numai lucizi, ci și activi — ea iubește pe un comunist ilegalist, participînd la întîlnirile clandestine ale acestora

etc. — deci, a-i păstra ingenuitatea de fetiță în continuare, începe să pară (într-o anumită măsură, firește) cam artificios. Iarăși mai puțin bine e că uneori lucrarea devine reportaj, îndeosebi în partea a doua a cărții, ocupată cu descrierea peregrinărilor Duduței pe teritoriul sovietic, alungată de agresiunea fascistă. Notațiile pătrunzătoare care apar aici ne dezvăluie o eroină evoluată brusc, maturizată; luciditatea ei nu se acordă destul de bine cu ingenuitatea de pînă atunci. Dar faptele ca atare polarizează atenția cititorului într-un chip original, asupra unor realități pe care literatura sovietică a perioadei respective a consemnat-o adesea, chiar din timpul războiului, pînă la recentul roman VII și morți al lui K. Simonov. În esență este vorba de înfățișarea spatelui frontului, de tabloul, construit din linii lapidare, a restului țării sovietice în perioada războiului de apărare.

Prima parte a cărții adaugă deci pagini reușite literaturii ilustrate de scriitorii care au evocat copilăria și adolescența; a doua parte a cărții, redactată mai reportericește, ca o cronică (apelînd în continuare la virtuțile jurna-

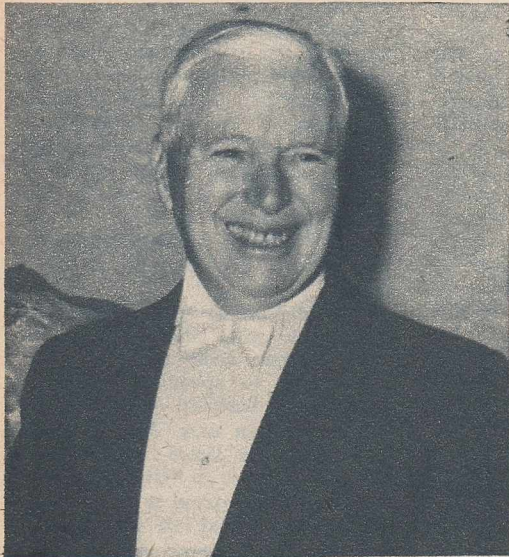
lului, deci nu trebuie să se înțeleagă că ar exista o discrepanță de procedee, deosebirea e de nuanță, de ritm al narațiunii, de participare afectivă la expunere), comunică o experiență acută pe care fondul general al evenimentelor tragice consumate o subliniază în adevărul ei. Finalul cărții fixează cîteva tablouri ale întoarcerii în țară a Duduței, în cadrul unităților de voluntari antihitleristi. Intre timp, aici s-a petrecut insurecția armată și fascismul a fost răsturnat. Ingenua de altădată a devenit militantă; întîlnirea cu iubitul ei, Gore, comunistul ilegalist, i-a readus brusc în minte întreg universul familiar dar examinat dintr-o perspectivă nouă, dobîndită prin virtėjul străbătut.

Cartea Dorinei Rădulescu este actul de intrare în literatură a unui scriitor autentic, nuanțat în caracterizări, decamdată restrîns, prin natura subiectului și a procedeeului utilizat, la o proză de notație obiectivă, fără apel la imaginație, dar cu resurse vizibile de a se mișca liber și în alte direcții fecunde ale literaturii.

Mihai GAFIȚA

AGENDA FLACĂRA

La 16 aprilie 1889 se naștea la Londra micul Charles Spencer Chaplin, cel care avea să devină mai târziu marele Charlie. Azi, la cei 75 de ani ai săi, Charlie Chaplin, care trăiește cu familia sa în localitatea Vevey din Elveția, a rămas același neobosit creator. Recent el a terminat un scenariu pentru o comedie cinematografică, pe care o va regiza el însuși.

„Acțiunea romanului «Triunghiul», terminat de curind — ne-a declarat scriitorul Pop Simion — se desfășoară într-un mediu apropiat mie ca loc natal și experiență gazetărească: zona minieră din Maramureș. Cartea nu este ceea ce s-ar numi un roman de producție ci o dezbatere de etică comunistă, înfățișând cristalizarea conștiinței socialiste în țara noastră.”

O veste bună pentru iubitorii de teatru: „Comedia franceză” din Paris sosește în cursul lunii mai în țara noastră cu spectacolele „Tartuffe” și „Vicleniile lui Scapin” de Molière și „Un capriciu” de Alfred de Musset. Fotografia noastră înfățișează o scenă din „Tartuffe”, interpretată de Louis Seigner (deținătorul rolului titular și semnatarul regiei) și Annie Ducaux (Elmire).

Iată-o în fotografie pe renumita actriță suedeză Ingrid Bergman care citește din operele lui Hans Christian Andersen chiar la masa la care a lucrat marele creator de basme. Scena se petrece la Muzeul Andersen din orașul danez Odense, unde asemenea manifestări au loc în fiecare an, cu prilejul aniversării nașterii scriitorului și când mari actori ai lumii fac lecturi din creația acestuia.

Printre laureații premiilor anuale internaționale ale discului, decernate la Paris de către Academia Charles Cros, se numără și poetul, cântărețul, compozitorul și actorul Georges Brassens (cunoscut la noi din filmul „Porte des Lilas”), foarte apreciat în Franța pentru melodiile compuse pe versuri proprii, ca și pe ale unor mari poeți ca François Villon, Victor Hugo, Louis Aragon etc.

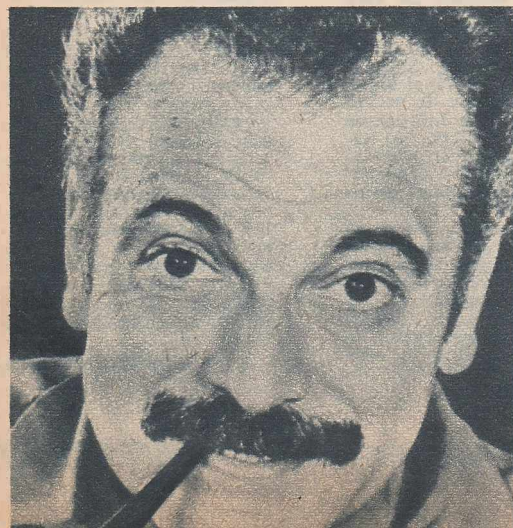
Recent s-au decernat premiile americane „Oscar” pe anul 1963. Premiul pentru cel mai bun film al anului a fost acordat producției britanice „Tom Jones”, după romanul lui Fielding. „Oscarul” pentru cel mai bun interpret i-a revenit artistului negru american Sidney Poitier („Lanțul” și „Fecioara”) pentru creația sa din „Criniș Cimpului”, din care prezentăm o scenă.

Artista Constanța Dogeanu din București este autoarea a numeroase obiecte din sticlă. Fasta docilă s-a modelat în cele mai neașteptate forme, dînd în mîinile artistei obiecte utilitare și decorative (vaze, servicii, lămpi, platouri), cu bune efecte artistice. Cromatica armonioasă și formele stilizate ale acestor piese oferă industriei sugestia pentru o sticlărie de calitate.

După „Căsătorie ciudată” de Kálman Mikszáth, primul spectacol-examen în stagiunea 1963-1964 al studenților Institutului de teatru „Szentgyörgyi Istvan” din Tg. Mureș, a fost recent prezentată, cu prilejul anului memorial Shakespeare, cunoscuta tragedie „Romeo și Julieta”. Iată-i pe cei doi tineri interpreți ai rolurilor titulare — Alexandru Hejja și Ileana Toszo.

Teatrul muzical „Gh. Dima” din Brașov reprezintă cu succes — atât la sediu cît și în satele și orașele regiunii — opereta „Mam-zelle Nitouche” de Florimond Hervé. Versiunea românească a libretului aparține lui Val Săndulescu; direcția de scenă este semnată de Barbu Dumitrescu, iar decorurile sînt realizate de N. Lebas. În fotografia noastră, protagonista spectacolului, artista Mia Popa-Munteanu.

De la una la alta

EDUCAȚIE
PENTRU TOATE VÂRSTELE

Planeta
cu un singur locuitor

La ora șapte fără cinci, în stația autobuzului 31, calculează rapid locul probabil al opririi mașinii și se așază acolo fără a percepe existența celor care așteaptă mai de mult. Mănevrându-și impecabil umerii, supraomul pășește ferm pe scări. O clipă, în jurul lui se adună vidul. O tânăra proiectată înainte de tăvălugul umerilor cade spre fereastră. Un călător cu servietă, împins înapoi, se lasă vertiginos pe spate spre trotuar. Alți călători care au rămas pe jos renunță să se mai urce. Dacă apar protestatarii, stăpînul umerilor îl privește cu o nesfârșită mirare. Așa va primi desigur primul martian pe primul pămîntean în clipa memorabilă cînd se vor afla pentru întîia dată față în față.

În fața taxatoarei, supraomul scoate banii cu gesturi ample, își pune calm bilețul într-un buzunar, bagă tacticos restul în portofel. Sînt călători în fața postului de taxare. Tîntuit în lumea lui, supraomul își savurează gesturile.

Dacă la orizont se ivește vreun loc liber, terribilii umeri iar sînt rechemați în activitate și cum nimic nu le rezistă, victoria stăpînului lor este totdeauna asigurată. Cu mișcări atotcuprinzătoare, acesta absoarbe scaunul în propria lui ființă, desfășurîndu-se brusc în toate direcțiile spațiului. Vecinul de alături va ceda într-o clipă trei sferturi din propriul său loc, bucuros că l-a rămas măcar cît să-și sprijine un sold, pentru a se feri de o cunoștință nedorită, picioarele călătorului din față vor descrie o vîltă prudentă, evitînd astfel boacii acestei calamități vii, care pare a se confunda cu spațiul însuși.

Dacă nu găsește un scaun liber, rămîne în mijlocul autobuzului ca un zid despărțitor. Fluviul grăbit al călătorilor n-are decît să-și schimbe cursul, pentru că supraomul a devenit un punct fix pe care nici repetatele apeluri ale taxatoarei, nici solicitările frecvente ale celor din spate nu izbutesc să-l urnească. Săptămîna trecută, supraomul din autobuzul 31 s-a întregit portretul. Se eliberaseră în același timp două locuri. Supraomul s-a desfășurat brusc, făcînd să dispară în el însuși, numai pentru el însuși, spațiul prevăzut pentru doi. Era calm, senin și satisfăcut.

Și atunci, în forfota autobuzului, am văzut cum cele două locuri se transformaseră brusc într-o tristă și hîdă planetă cu un singur locuitor. Iar cel de acolo nu era nimeni altcineva decît locuitorul unei planete cu un singur locuitor, care nici nu bănuia măcar existența vreunei ființe asemănătoare căreia să-i ofere ceva sau de la care să primească ceva, trăind numai cu și pentru el însuși.

Veți spune cititorule: sînt destul de rare asemenea ființe. Desigur, sînt rare, din ce în ce mai rare. Dar mai sînt! De aceea, cînd ne apar în cale este bine să le facem să afle că autobuzul circula pe o altfel de planetă decît cea pe care se cred ele.

Sen ALEXANDRU

boi (pop.) — Pronume — Plină de apă. 9) Soră mai mare (reg.) — Obligat — Nu e ba! 10) Fardul... unghiilor — Trist. 11) Opera de Verdi — Calmante.

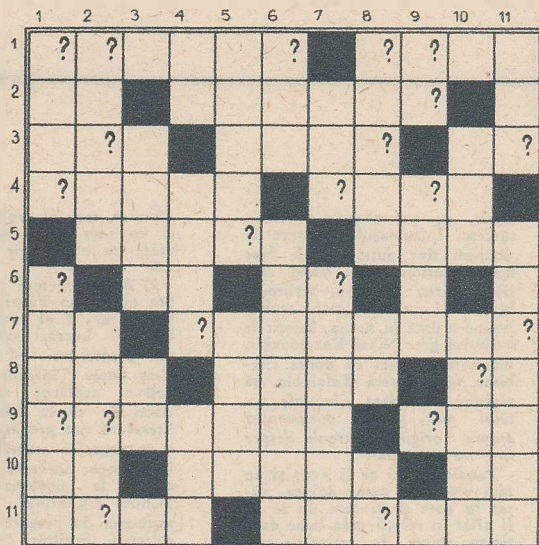
Dezlegarea jocului
„SHAKESPEARE”
apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) ROL — DUNCAN — HAMLET. 2) IRAT — R — IRAS — PIESE. 3) COERENT — S — ACT — ICI. 4) H — ROMEO ȘI JULIETA. 5) ALTI — LAUR. 6) RE — L — E — TI. 7) D — EU — OB — S. 8) EMS — NIM. 9) OMIS — ORAȘ. 10) F — LI — ROST. 11) EPIC — NUR. 12) LEAR — O — RA. 13) IR — E — BOIT. 14) AIAS — EL — F. 15) CAI — R — IO. 16) CL — DIANA — SAMSON — R. 17) OETA — CA — IAMA — NORD. 18) I — O — DESDEMONA — RA. 19) FEMEIA ÎNDĂRĂTNICA.

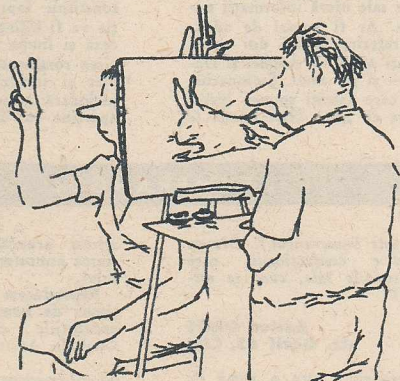
ORIZONTAL: 1) Se joacă... cu ochii legați (2 cuv.) — Bate la cap... copleșit. 2) Ler! — Ordin. 3) Un cunoscut vînzător de păsări — Afectuoasă (fig.) — Poezie lirică. 4) Exploziv folosit în minele de cărbuni — Pansament. 5) Ocolit (fig.) — Lingă motocicletă. 6) Afirmatie! — Pe ogoare! — Tesătură groasă de lînă. 7) Rece! — Sprijin la scări. 8) Metaforă pentru meserie — Intreprindere de transport auto — Baston. 9) Flesă de Goldoni — Ofertă. 10) Canele! — Planșe... de onoare — În uvertura uverturii! 11) A îndepărta — Tempo liniștit (muz.).

VERTICAL: 1) Creație poetică, îndeobște populară — Tobă mică (pop.). 2) Varietate indigenă de prune — Bălaie. 3) Sentiment — Bir! 4) Teapă — Varietate de cărbune — Rfuri, mări, oceane. 5) Mișcare la jocul de șah — Aurul mioarelor. 6) Legumă — Vaca, bou și vițelul (sing.). 7) Ca zăpada — Fortificație. 8) Tără-

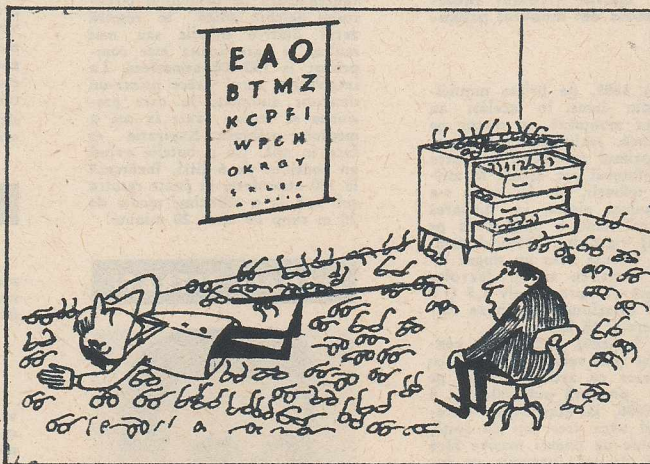
DA SAU BA!

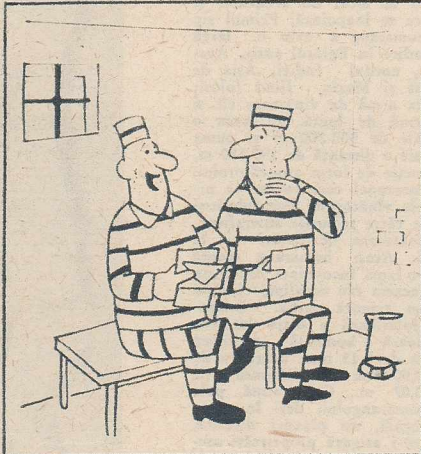
DIN UMORUL STRĂIN

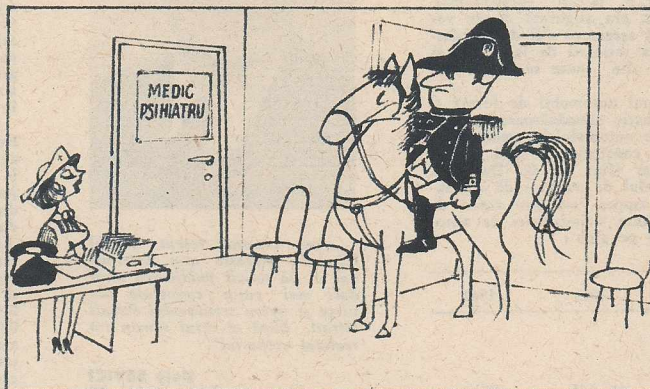
Fără cuvinte.

— Ah, doctore, am uitat să vă spun... Eu sînt analfabet...

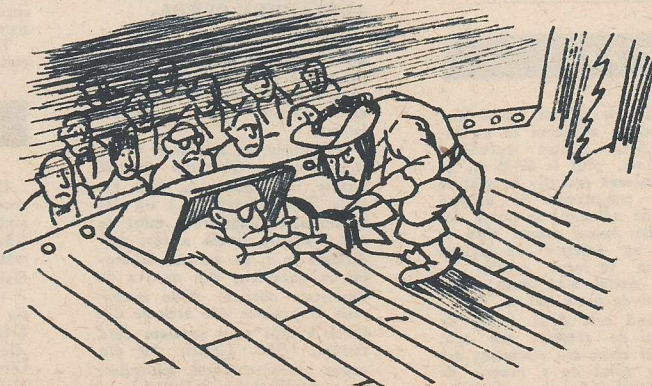
— M-a părăsit logodnica... Acum sînt liber.

— Pe cine să anunț, vă rog?

— Te rog, iubito, hai să ne-mpăcăm...

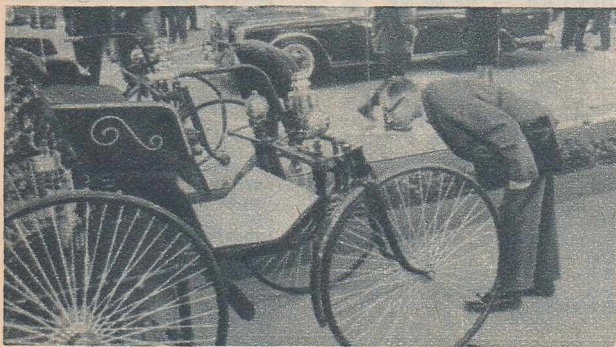
Fără cuvinte.

Poșta ne-a adus noi întrebări puse redacției de către cititori. Iată câteva dintre ele: „Cum a evoluat industria românească de strunguri?” (G. Trifaș, Inău); „Care sînt cele mai moderne metode de imprimare a discurilor?” (Anișoara Ghiță, Focșani); „Care este originea luptelor de tauri și cum se desfășoară ele?” (Ion David, Galați); „Ce produce azi marele combinat de prelucrare a stufului de la Brăila?” (Ion Vereș, Agiea).

Întrebările de mai sus își vor găsi răspunsul în paginile revistei.

PRIMUL AUTOMOBIL

Un exponat original prezentat recent în cadrul Tîrgului internațional de automobile de la Geneva din acest an: modelul primului automobil.

„Aș vrea să cunosc cîte ceva din istoricul automobilului”.

Barbu DOBRIN
Mangalia

Răspunde Ing. GH. FRĂȚILĂ, de la Institutul poli-tehnic București.

După apariția trăsurilor puse în mișcare de forța musculară a călătorilor și prevăzute cu unele mecanisme folosite și la automobilele actuale (binelețele sub forme constructive evaluate), s-a produs un salt hotărîtor prin stilizarea motorului cu abur în locul forței musculare.

În anul 1769 inginerul francez Nicolas Joseph Cugnot a construit o trăsură acționată de un motor cu abur. Trăsura lui Cugnot avea trei roți și atîngea o viteză de 3-4 km/h. După fiecare 15 minute de mers trăsura trebuia oprită pentru întreținerea focului la cazan și mărirea presiunii aburului, care scădea foarte repede. Datorită greutateii și gabariturii mari, precum și dificultăților de exploatare, a trebuit să se renunțe la extinderea utilizării motorului cu abur pe automobile.

Primele automobile echipate cu motoare cu combustie internă se datoresc constructorilor germani Karl Benz și Gottlieb Daimler. În anul 1883 Daimler a construit un motor rapid pe care l-a mon-

tat, în 1885, pe prima motocicletă din lume. În același an Daimler montează un motor pe o trăsură, realizînd în felul acesta primul automobil pe patru roți. Motorul era așezat la mijlocul trăsorii, de la care s-a scos numai oștea, iar dirijarea se făcea printr-o pîrghie de pe scaunul vizitului. Motorul montat pe trăsură avea un singur cilindru rîcit cu aer și dezvoltă o putere de aproximativ 1,5 C.P. la 900 rotații/minut. Viteza maximă era... 18 km/h.

Tot în anul 1885 Benz construiește un vehicul echipat cu un motor cu ardere internă pe care-l prezintă publicului la 3 iulie 1886, la Mannheim. Automobilul avea trei roți cu spîțe, prevăzute cu pneuri masive fără cameră de aer (pneurile cu cameră de aer au apărut în 1894). Motorul utilizat avea un singur cilindru și dezvoltă o putere de 0,75 C.P. la 250 rotații/minut. Rîcirea era asigurată de un vas cu apă așezat pe cilindru. Transmiterea mișcării de la motor la roțile din spate se făcea cu lanț.

Primul automobil de formă și construcție asemănătoare cu acelea ale automobilelor moderne a fost construit în 1901 de P. Daimler (fiul lui G. Daimler).

Tabelul de mai jos dă o imagine asupra ritmului rapid de dezvoltare a industriei de automobile pe glob:

A n u l	1901	1913	1948	1955	1962
Automobile existente în circulație	10 mii	1 mil.	53 mil.	95 mil.	Peste 120 mil.

CUM RESPIRĂM SUB APĂ?

„Am citit în «Flacăra» nr. 25/1963 un interesant articol despre vinătoarea subacvatică. În legătură cu aceasta, aș dori să știu ce tipuri de aparate de respirat sub apă pot folosi scufundătorii?”

Victor MĂRCULESCU
muncitor la fabrica „Hidromecanica”, Brașov

Răspunde F. BRANDRUP, autorul lucrărilor „Vinătoarea sub apă” și „După poști, la oi scasă”.

Există două sisteme deosebite de instalații de respirat sub apă: cu oxigen, în circuit închis și cu aer comprimat, în circuit des-

cime presiunea aerului respirat trebuie să crească cu cîte o atmosferă).

Nu există instalații care să-și producă sub apă singure oxigenul (cel puțin 0,9 litri pe minut) sau aerul (minimum 16 litri pe minut). Instalațiile cu oxigen funcționează astfel: aerul expirat trece printr-un filtru în care se reține bioxidul de carbon, iar oxigenul se înlocuiește în acest circuit închis dintr-o butelie mică, încărcată la 150 atmosfere, asigurînd astfel respirația normală timp de 1 oră și 20 minute la o muncă ușoară, nedepășind 13 m adîncime.

Fiînd primejdioase în mina unor amatori neinstruiți, aceste instalații sînt interzise pentru scopuri sportive în mai toate țările lumii.

Instalațiile cu aer comprimat funcționează pe principiul circuitului deschis, adică se respiră aerul dintr-o butelie sau mai multe, în care acesta este comprimat la 150-200 atmosfere. La inspirație, aerul trece printr-un detector automat, în care presiunea se reduce exact la cea a mediului ambiant. Expirația se face în apă. Cu o butelie avînd un conținut de 6 litri, încărcată la 240 atmosfere, se poate respira sub apă la o adîncime medie de 20 m timp de circa 20 minute.

PANAIT ISTRATI

„Am vizionat recent filmul «Codin». Aceasta m-a determinat să vă solicit publicarea unor date mai puțin cunoscute din viața și opera scriitorului Panait Istrati, după al cărui roman s-a realizat scenariul”.

Nely SEVICI
str. Progresului 53
Tr. Severin

Răspunde criticul literar ALEXANDRU OPREA.

Este de la sine înțeles că în spațiul care-mi stă la dispoziție nu vă pot răspunde decît la unele din „curiozitățile” dv. privind viața și opera lui Panait Istrati.

1) Numele său adevărat, de pe scripțe, este: Gherasim Panait Istrate, după mama sa, Joia Istrate. Primul prenume i s-a dat în amintirea unui frate, mort de mic. Voca la finală a fost modificată în i, pe vremea debarului în gazetărie, din motive de sonoritate poetică. (Este interesant că primele sale articole din presa vremii erau semnate cînd Istrate, cînd Istrati, fie din cauza inconsecvenței autorului, fie a neglijențelor redacției.)

Tatăl (negligent) al lui Panait Istrati a fost un negustor grec, Valsamis, care s-a ocupat, între

alte, cu contrabanda de tutun turcesc. Informațiile pe care le deținem sînt puține și de fapt măresc misterul din jurul său.

După știrea noastră, scriitorul însuși nu cunoștea prea multe. Sosind o dată în Atena, însoțit de scriitorul grec Nikos Kazantzakis, mărturisese presei că dorea fierbinte să cunoască Kefalonia, să viziteze Farudata „Jocurile tălăului meu, să mă documentez asupra originii paterne despre care nu știu nimic”.

Panait Istrati ar fi avut și un tată vitreg pe nume Zainea, vătaf în port și cu care nu se va fi aflat în relații prea bune dacă șinem seama de articolele sale unde vătafii sînt numiți „lipitori”.

Referitor la mama scriitorului și rudele din Baldoinești nu e nevoie să insistăm întrucît poezirile sale oferă informații numeroase. Ar fi numai de adăugat o referire la cei doi unchi cunoscuți ai săi — Anghel și Dumitru — și pe unul, Stefanache, despre care Istrati spunea într-o scrisoare că „și-o lăsat oasele la

Plevna”, ceea ce explică de ce de el nu s-au legat amintiri și ca atare nu e pomenit în creațiile sale.

2) Aprecieri mai recente asupra operei lui Panait Istrati găsim în nr. 9 al revistei „Secolul 20”. Lucrări critice ample, din păcate nu vă pot indica. V-aș putea informa numai — deși e neplăcut să te autocitezi — că la Editura pentru literatură este prevăzută să apară o monografie semnată de mine în cinstea aniversării a 80 de ani de la nașterea autorului „Chirei Chiralina”. Se află, de asemenea, în pregătire, în cadrul colecției „Scriitori români”, o ediție în mai multe volume care va cuprinde tot ceea ce este reprezentativ în opera lui Panait Istrati nu numai beletristică ci și publicistică. Elementul nou îl constituie faptul că această ediție va fi bilingvă (în limba franceză și limba română) iar tălmăcirea românească — reluată complet și incluzînd lucrări care niciodată n-au fost traduse — aparține lui Eugen Barbu.

BUMERANGUL

„Ce este bumerangul? Din ce material e confecționat, care sînt însușirile sale, cum se mînuiește?”

Adrian OROȘ
str. Gării 43, Cluj

Bumerangul este o armă de vîntoare, mînuită prin aruncare. Există două tipuri de bumeranguri: cele care nu se înapoiază la locul de aruncare și cele ce se înapoiază. Primul tip de bumerang a avut o largă răspîndire în Egiptul antic, Australia, nordul Indiei, Asia de sud-est și Mexic, fiind folosit atît ca armă de vîntoare cît și ca armă de luptă. El avea o greutate de 300-700 gr și putea străbate o distanță de 150-180 m, în funcție de forța aruncătorului.

Bumerangul care revine la piciorul vîntorului este folosit și azi de către triburile australiene, la vîntoarea de păsări și la jocuri. Acest bumerang constă dintr-o lamă încovoiată din lemn dur (acacia sau eucalipt) cioplită dintr-o ramură curbă. Suprafața inferioară e plată iar cea superioară e bombată; grosimea sa este de 8-15 mm, lungimea de 0,40-0,90 m și lățimea de 0,05-0,07 m. Cele două pale ale bumerangului, deși în greutate egală, au planuri diferite, ceea ce-i asigură proprietăți asemănătoare elicei și deci posibilitatea de a descrie curbe închise, opturi și alte figuri complexe, cercetate cu interes de specialiștii în domeniul aerodinamicii.

Traietoria bumerangului este condiționată nu numai de mă-

iestria aruncătorului, ci și de starea atmosferică și direcția vîntului.

Reproducem mai jos cîteva tipuri de bumeranguri găsite de expedițiile căpitanului James Cook în Australia.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Corina Perla, studentă, Galați, str. Dobrogeanu Gherea 27; cinema, teatru, ilustrate; Ionel Gb. Matei, student, Galați, str. Elena Cuza 6, bloc A; literatură, ilustrate; Natalia Todirică, elevă, Ploiești, str. Brîncoveanu 9 E; ilustrate; Alexandru Tebeanu, elev, Cîmpulung-Moldovenesc, str. 7 Noiembrie 29, sc. II, et. I; ilustrate; Nic. Bramaru, profesor, București-29, calea Călărași 292; literatură, pedagogie, ilustrate;

Titi Beraru, funcționar, Lipova, str. Avram Iancu 17, reg. Banat; ilustrate; Petre Mesteroiu și Nicolae Trușă, studenți, cîminul nr. 1 Petroșani, reg. Hunedoara; teme diverse; Otilia Stoica, bibliotecară, com. Corăști-Colt, reg. Ploiești; ilustrate; Natalia Diaconescu, studentă, București, Splaiul Independenței 48, rn. Lenin; ilustrate; Jadwiga Swialan, Semianovice SI., ul. Grabowa 9, woj. Katowice, R.P. Polonă; cinema, sport, teatru (în polonă, rusă,

germană, engleză); *Halina Świeca*, Chorzow Batory, ul. Odrowazow 1/1, R.P. Polonă: sport, muzică, ilustrate (în polonă, rusă, germană); *Gelu Mazuric*, student, Chişinău, str. Frunze 104, bl. 5, R.S.S. Moldovenească (U.R.S.S.): literatură, ilustrate; *Irena Szefer*, Lipiny Sl., ul. Piastowa 6, woj. Katowice, R.P. Polonă: teme di-

verse; *Nicolae Tristaru*, elev, Reşiţa, grupul şcolar U.C.M.R., piaţa Lenin 1 A: literatură, sport, cinema; *Nicolae Blendea*, muncitor, Hunedoara, O.M., bloc 106, ap. 24: cinema, muzică, literatură, ilustrate; *Mariana Gheorghe*, elevă, Bucureşti 10, str. Popa Lazăr 20, rn. 23 August: literatură, cinema, teatru, muzică, ilustrate.

POŞTA NOASTRĂ

Nicolae Ivan, Oneşti. Po-vestiri „noi” de Eminescu, adică necunoscute pînă acum, nu există. Dacă vă interesează însă creaţia literară în proză a marelui nostru poet, vă putem înforma că de curind a apărut în vitrinele librărilor culegerea intitulată „Proză literară” de Mihail Eminescu. Volumul a fost editat de Editura pentru literatură şi cuprinde atît lucrări apărute în timpul vieţii lui Eminescu în diverse perioade, cît şi altele lăsate de poet în manuscris, precum şi un amplu studiu introductiv despre proza literară a lucafărului poeziei noastre. În ce priveşte biografia marelui nostru poet, zilele acestea a apărut, în ediţia a IV-a, revizuită, lucrarea academicianului G. Călinescu, intitulată „Viaţa lui Mihail Eminescu” (Editura pentru literatură).

Gion Vasilescu, Criş. 1) Mulţumiri pentru aprecierile favorabile pe care le faceţi în legătură cu prezentarea revistei noastre. Propunerile de coperte le vom ţine în seamă. 2) Un bun reporter poate deveni cineva tot aşa cum poate deveni un bun profesionist în oricare alt domeniu: dacă are ceea ce se numeşte „chemare”, prin muncă. Sau, pentru a parafraza o butadă celebră: cu 90% muncă şi studiu (adică, de fapt, tot muncă) şi 10% talent. 3) Crai- nica la radio poate deveni acel care, întrunind condiţiile (studii, voce ş.a.), se prezintă şi reuşeşte la vreunul din concursurile ce se organizează de către Radio-difuziune ori de cîte ori există posturi libere de crainici; anunţurile pentru aceste concursuri se publică totdeauna în presă. 4) Studiile tov. Ion Mustăţ, examinator la emisiunea „Cine ştie câştigă”? Filologia — cu specialitatea limba şi literatura română. Profesia lui de bază este însă ziaristica.

G. Pătru, Bucureşti. Răspun- sul: nu! De ce? Pentru că, deşi scris cu oarecare cursivitate, nu aduce nimic nou din nici un punct de vedere. Faptul că în Capitală sînt numeroase şantiere de construcţii pe care constructorii muncesc sîrguincios zi şi noapte, este binecunoscut oricui — aşa, ca generalitate, cum ni-l descrieţi dv. Dacă aţi fi venit cu prezentarea, într-o formă originală, a unei figuri interesante de constructor, ori dacă aţi fi venit cu un material documentar bogat în cifre şi fapte, sau dacă aţi fi scris scenariul unui fotoreportaj despre folosirea metodelor noi în construcţii — sau alte lucruri noi şi interesante — atunci da, s-ar fi putut discuta despre publica- re. Dar aşa, numai faptul foarte binecunoscut că în Bucu- reşti se construieşte?...

Gh. Tarhat, Lupeni. Dacă sîn- teţi cititor permanent al revistei noastre, aşa cum ne scrieţi, aţi putut observa că asemenea ma- teriale nu publicăm. Ele ar putea

interesa — dar nu sub formă de reportaje lungi, ci ca scurte note sau informaţii — publica- yiile de tineret. În ce priveşte jocul de cuvinte încruciate, a- dresaţi-vă revistei „Rebus”. De altfel nu credem că aceasta este calea pe care v-aţi putea rezolva problemele despre care ne vorbiţi şi cu privire la care veţi primi din partea noastră un răs- puns mai larg, printr-o scri- soare directă.

Ioan Ghirgan, Tg. Mureş. Ne pare bine că v-a interesat ar- ticolul „Laboratoare invizibile” şi vom ţine seama de dorinţa dv. de a mai publica materiale pe tema utilizării microorganis- melor în diferite domenii de ac- tivitate umană. În ce priveşte existenţa vreunei substanţe chi- mice care să facă invizibile or- ganismele vii, aşa ceva n-a exis- tat decît în fantezia bogată a unor autori de romane ştiinţifi- co-fantastice, ca Wells. Ceea ce n-are nici o legătură cu utili- zarea în scopuri medicale a ves- titei otrave denumită „cu- rara”. Pentru a vă satisface cu- riozitatea, despre această temă vom publica un material spe- cial într-un număr viitor.

Dan Niculescu, Bucureşti. Ne scrieţi că, în 39 de ani de ser- viciu, un curier din oraşul Tîr- govîşte a făcut naveta cu trenul pe ruta Bucureşti-Tîrговîşte, parcurgînd în total 2.002.000 km, adică de cea 50 ori ocolul pămîntului în jurul ecuatorului. Sîntem de acord cu dv. că tre- buie acordat tot respectul unui om care a muncit o viaţă în- treagă — dar drumul parcurs, deşi impresionant, e departe de a constitui un record. V-aţi in- trebat vreodată cît a parcurs un mecanic sau un fochist care toată viaţa a lucrat pe o locomotivă? Sau un şef de tren? Sau un sofer? etc., etc.

Monica N., Constanţa. Cel mai potrivit este să dăruşi pri- tenului sau colegului ce vă e apropiat, lucruri mai deosebite, potrivit aptitudinilor şi preocu- părilor sale: o carte bună, un album de artă, un disc cu o în- registrare de valoare, o lucrare de artă plastică ş.a.m.d. Există însă şi alte lucruri care-i pot fi oferite. Astfel, dacă e fumător, poate să-i facă plăcere un ţi- garet sau un portţigaret. O cra- vată frumoasă este de ase- menea oricînd binevenită. După cum nu poate displace nici un portofel, un stilou bun, o pe- reche de butoni de manşetă sau chiar un pulover.

V. SILVIAN

E. Alexandrescu, Focşani; *Otilia Magdun*, Mediaş; *Ni- coleta Jurj*, Timişoara; *C. Pană*, Bucureşti; *M. Catan*, Lonea; *P. Popescu*, Făgăraş; *Aurel Dinu*, Tulcea; *St. Stoica*, Tîrговîşte; *Albert Gal*, Haţeg; *Petre Botescu*, com. Mălin — tu- turor celor de mai sus li s-a răspuns prin poştă.

ghioceii modei de primăvară

PĂLĂRII elegante

- ① O pălărie din lînă cu calota simplă şi cu o panglică înnodată în faţă.
- ② Pălăria „Sorina” cu borul întors — o pălărie elegantă şi modernă.
- ③ Pălăria tinerească din tricotaj de lînă în carouri, bordată cu un material contrastant.
- ④ Pălăria „Rodica” — o pălărie de stradă de efect, din material flauşat, cu adaos din P.N.A.
- ⑤ Pălăria „Melusina” din păr de lepure, cu un bor mic şi cu panglică asortată.

FOTOCRONICA

FLACĂRII

Nicolae Herlea a cântat în această stagiune în două rânduri pe scena Operei Scala din Milano, prima dată înainte de apariția sa pe scena Operei Metropolitan din New York și apoi la întoarcere. În fotografie: N. Herlea interpretând rolul lui Figaro din opera „Bărbierul din Sevilla”.

O expoziție a cărții românești s-a deschis recent la Biblioteca regală din Stockholm — capitala Suediei. Totodată au fost expuse numeroase fotografii înfățișând aspecte ale vieții economice și social-culturale din R. P. Română.

Amsterdam. Un marș pe străzile orașului în favoarea dezarmării nucleare. Au luat parte 10.000 de partizani ai păcii din Olanda.

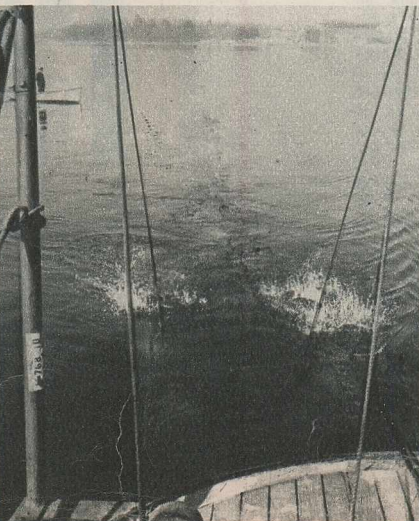
Mii de gospodine din Buenos Aires au ieșit pe străzile capitalei argentinene pentru a-și exprima protestul împotriva creșterii costului vieții, cerind pedepsirea speculanților și adoptarea unor măsuri antimonopoliste.

La Zanzibar — capitala Republicii Populare Zanzibar și Pemba — au loc demonstrații în sprijinul politicii guvernului.

O companie elvețiană întreprinde cercetări în lacul Lemán pentru a descoperi zăcăminte petrolifere sub apă. Cercetările se desfășoară pe baza provocării unor explozii ale căror ecouri pot da indicații cu privire la existența petrolului.

În pofida diferitelor tratative pentru rezolvarea problemei cipriote și a realizării unui acord cu privire la neutralizarea unei zone din Nicosia, în ultimele zile s-au produs noi incidente între ciprioții turci și greci. Fotografia înfățișează un aspect de pe una din străzile Nicosiei.

Spre punctul de control fix.

Sportul iubitorilor de natură

În ultimii ani, printre alte activități sportive de masă, și-a confirmat existența una nouă și deosebit de atractivă: concursul de orientare turistică. Cuprinse în spartachiadele anului 1963 (de vară și de iarnă) aceste concursuri au antrenat nu mai puțin de 300.000 de tineri și tinere.

În ce constă puterea de atracție a concursurilor de orientare turistică? În aceea că ele îmbină bucuriile drumeției cu satisfacția de a găsi singur, cu ajutorul busolei, hărții și raportorului, drumul indicat în tema concursului. Tinerii concurenți, în

echipe de două persoane, fac cunoștință cu noi și noi frumuseți ale patriei și, pe măsura antrenamentului și experienței câpătate, sînt puși în situații din ce în ce mai complexe și mai interesante a căror rezolvare e o sursă de nespuse satisfacții. Există multe cluburi și asociații sportive care, dezvoltînd această ramură sportivă, culeg acum frumoase roade. Cităm, în acest sens, și numai din București, cluburile: Voința, Rapid și Flacăra și asociațiile Tableta, Dacia, Gloria.

Apreciînd pe de o parte rezultatele încurajatoare obținute pînă în prezent de tînăra ramură sportivă, iar pe de altă parte de valoroasa contribuție pe care — prin specificul ei — o aduce la formarea multilaterală a tineretului, Consiliul general al U.C.F.S. a hotărît să organizeze încă în acest an *Campionatul republican de orientare turistică*. Știrea a produs multă bucurie în rîndurile miilor de iubitori ai turismului și ai concursurilor de orientare, care văd astfel deschizîndu-se nebaneuite perspective sportului preferat.

Campionatul a început la 1 martie și în prezent se desfășoară în întreaga țară. El se împarte în patru etape: a) pe asociații (1 martie-25 aprilie); b) raională (15 mai-15 iulie); c) regională (1 august-1 septembrie) și d) finala republicană (18-20 septembrie).

De pe acum știrile sosite din regiunea Cluj, Brașov, Crișana vorbesc despre o participare foarte largă și entuziastă în prima fază a concursurilor, în ciuda vremii încă nevaforabile excursiilor îndelungate sau în teren accidentat.

Gheorghe CLIBA

Concurs de orientare turistică în Apusenii. La o stație de arbitri.

CUPA REVISTEI „FLACĂRA“ LA FOTBAL

DINAMO DIN NOU ÎN FRUNTE

Steaua și U. T. A. obțin cîte 2 puncte

După consumarea celei de-a 19-a etape a campionatului, clasamentul în lupta pentru cupa revistei „Flacăra” arată astfel:

1) Dinamo	9	6	1	2	15	: 6	13
2) Rapid	9	5	3	1	14	: 9	13
3) Steaua	9	5	1	3	19	: 16	11
4) Progresul	9	3	2	4	14	: 17	8
5) Steagul roșu	9	3	2	4	7	: 14	8
6) Farul	10	2	1	7	7	: 21	5
7) Petrolul	9	1	2	6	7	: 8	4
8) U.T.A.	8	1	2	5	5	: 12	4
9) Știința Cluj	9	1	1	7	7	: 19	3
10) Dinamo Pitești	9	0	3	6	5	: 16	3
11) Știința Timișoara	10	0	2	8	4	: 20	2
12) Siderurgistul	10	1	0	9	7	: 30	2
13) Crișul	9	1	0	8	5	: 26	2
14) C.S.M.S.	9	0	0	9	8	: 27	0

Trei echipe au acumulat cîte 2 puncte în această etapă: Dinamo-București (care a revenit astfel pe primul loc), Steaua și U.T.A. (care a sărit de la locul 13 la locul 8). În continuare lupta se arată foarte strînsă între primele trei clasate, echipele bucureștene Dinamo, Rapid (ambele cu cîte 13 puncte) și Steaua (11 puncte). Lanterna roșie continuă s-o dețină C.S.M.S. cu zero puncte în deplasare.

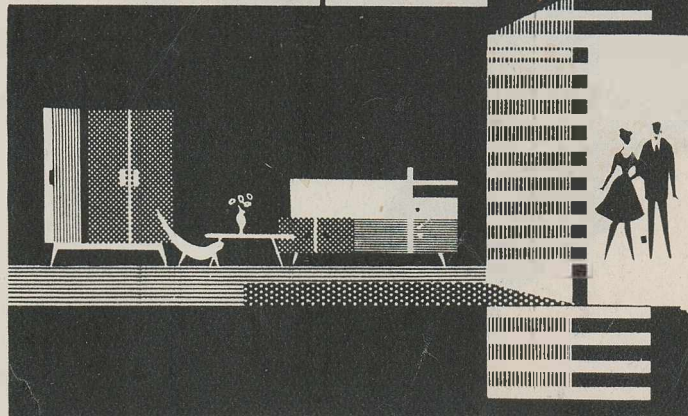
În fotografia noastră: Cupa revistei „Flacăra” acordată echipei de fotbal de categoria A care va obține cele mai bune rezultate în meciurile jucate în deplasare.

PREPARAT INTEGRAL DIN FRUCTE, BOGAT ÎN: VITAMINE, SARURI MINERALE ȘI ZAHARURI

NECTAR

INCHEIATI ASIGURARI DE BUNURI ȘI PERSOANE

ADAS

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. PREȚUL REVISTEI: 2 LEI. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. MACHETA: Vlad Mușatescu.

— Crema contra punctelor negre „Sanda” previne și suprimă coșurile, îndepărtează punctele negre și celelalte impurități ale pielii.

CREMA CU STIMULATORI BIOLOGICI COMPLEXI
CREMA CU STIMULATORI BIOLOGICI COMPLEXI

— Crema cu stimulatori biologici complecși „Sanda” conține vitamine și substanțe active care regenerează și întineresc pielea, menținându-i și prelungindu-i vitalitatea.

— Crema astringentă „Sanda” conține substanțe active care închid porii dilatați, catifelind și întreținind pielea.

Apa de colonie și parfumul

**ȘTIINȚA MODERNĂ
ÎN SLUJBA FRUMUȘETII**

Sanda

